

KUBULA A KUBA KUBIKULA

VLADISLAV VANČURA¹

Za časů ušatých čepic bývaly náramné zimy a obráceně, tehdy, když tak zběsile mrzlo, šli čepičáři ušaté čepice. Je tomu doslova sto let, svět byl ještě mladý a šmahem se věřilo na pohádky. Teď nás na takové věci nikdo nenachytá, ale za těch starých časů se bál klekánice i pan učitel, a kdyby byl na něho v noci někdo zadupal, mazal by to domů a pelášil by ostošest. Tehdy nebyvaly se strašidly žerty.

Jednou chodil světem medvěďář Kuba Kubikula a ten chlapík měl veliké potíže se svým medvědem Kubulou. Medvěď byl hajdalák a mlsoun. Nečesal se, nemyl a chodil jako ledajaká opice. Medvěďář na něho: Kubulo sem a Kubulo tam, Kubulo a Kubuličko, ale kdepak! Medvěď ne a ne postát, ne a ne si utřít hubu, ne a ne se dát vyhřebelcovat a vyčistit uši. S jídlem to bylo pramizerné a o koupání ani řeč. Lidičky, co měl ten Kubula blech! Jářku tisíc a jednu. Pět set jich spalo ve dne a pět set v noci. Noční blechy byly, toť se ví, načernalé a denní nažloutlé. Ta, která přebývala, měla kropenaté tělíčko a dávala pozor na ostatní, aby šly spát a včas vstávaly. Kubula se bez přestání věčně drbal.

„Co ty, Kubulo, se budeš věčně drbat?“ povídá medvěďář, „já tě naučím! Vždyť se tě děti bojí a žádná maminka jim nedovolí si s tebou hrát.“

„To jsou řeči,“ odpověděl medvěď Kubula, „to jsou řeči, abys věděl, já se každému líbím.“

Kuba Kubikula zavrtěl hlavou a povídá si sám pro sebe: „Však já na tebe, synáčku, vyzraju. Víš, co udělám, postraším tě medvědími Barbuchou.“

¹ Převzato z: Vančura V., *Kubula a Kuba Kubikula*, Praha 1976 (redakčně upraveno).

tu chvíli, když medvědáři napadla takhle pěkná věc, táhlo na šestou a byl čas myslit na nocleh. Mrzlo, až praštěly kosti. To se ovšem Kubulovi líbilo. „Kubo Kubikulo,“ povídá, „pojd', prosím tě, do lesa. Heled', máme to hned vedle, pojd' tam! Já bych vylezl třeba na strom a dělal bych ti všelijaké kočičiny. Udělám ti včelaře a poustevníka. Ano? Platí?“ Přitom blecháč pleskal svého přítele do zadnice a skákal a chřestil řetězem, jako kdyby byl z první třídy. Ale Kuba Kubikula že ne a ne.

„Co tě nemá, kamaráde,“ povídá medvědovi, „pojd'me do kovárny. Tam se to spí! To budeš, hochu, mrkat!“

Medvěd vrněl, že to nemůže být a že si spálí kožíšek a kdesi cosi. Nic naplat, šli do kovárny.

Kováři před sto lety byli mračouni a nemluвовé. Bývali skoupí na slovíčko. Kuba Kubikula s Kubulou stáli ve dveřích a ten první hned spustil: „Ty máš teplicko, hospodáři, nech nás tady spát. Medvídek, mizera, chce do lesa, ale mne by tam namrzly uši.“

Kovář, panečku, neříká nic. Dívá se z kouta do kouta a ani slovo.

Tak, Kubulo, teď pros ty! A taky že ano. Medvěd nabral dechu a mluví jako písař. To je dobře, že umí prosit za jiného. Sám o ten zatrachtilý čmoud v kovárně nestojí, ale Kuba Kubikula by na mraze potenku pískal.

Medvěd domluvil a kovář zase nic. Co tedy zbývá? Kuba Kubikula a Kubula popadnou každý hrnec či kus plechu a nějaké to kladívko. Začnou hrát, jako se hraje na činely a na buben, začnou vyvádět a dělají tak povedenou skopičinu, že se kovář trošičku pousměje. Kdo se usmívá, ten nám už nenašupá ani nás nepošle k čertu. Už jsou tady také děti, Kubula jim dělá kulhajícího broučka a všechny je olíže. Tomu ucho, tomu nosík a tomu bradičku.

„Vy jste mi banda,“ povídá hospodář, potom se obrátí na medvěda a ptá se ho, nemá-li blechy.

„Blechy! Blechy, pantáto, kde by medvědi vzali blechy?“

No ne, tohleto! Kubula lže, až se práší, už se mu začervenala čenich, už je v bryndě! Ale ne aby přestal! Ještě ukazuje kovářce břicho.

„Ty můj brachu,“ pravila hospodyně, „vždyť ty jich máš nepočítaných! Za každým chlupem sedí jedna.“

Pantáta hned na to, že půjde Kubula do chlívečka, ale medvídek se dá do prošení a prosí a naříká: „To nic není, lidičky zlatý, to já jsem takovej pihovatěj.“

Jakže, Kubulo, spát v lese ano, v chlívku ne? Možná že o tom lese jen tak říkal, možná že kdyby byl chvíličku sám, začne vřískat a volat Kubu Kubikulu.

Nejmladší kovářova holčička se jmenovala Líza. A ta Líza povídá: „Já mám moc dobré oči a to, co jste viděli, to nebyly blechy, ale píseček, nebo snížeček, nebo mouchy.“

Ti dva se hned shodli. Líza převalila medvěda na záda a medvěd nohy nahoru a do vztekanice. Chvíli byl nahoře ten a chvíli ten, žduchali se a smáli, až je přepadla škytavka.

„Už dost! Už dost,“ povídá panímáma, „dejte si zajít! Vždyť mi to nebude v noci spát.“

Kubula si sedl na zadeček a oddychoval.

„Víš, jak to uděláme,“ povídá kovář Kubovi Kubikulovi, „lehneš si do světnice a ten bleháč zůstane v kovárně.“

Ale medvěďák odpovídá, že to nejde.

„Kdepak, pantáto, ještě by vyvedl nějaký nerozum. Ne, ne, ne! Zůstanu s ním!“

Ze světnice voní polévka, děti nakrčí nosík, medvěd nos a již se to hrne všechno ze dveří ke stolu. Dříve však, než vyběhli, přišla Lízinka ke Kubulovi a vzala jej okolo krku. „Medvěde,“ povídá mu do ucha, „zůstaň u mne, já tě mám ráda.“ Děti se pěkně najedly a hajdy do postele. Medvěďák se najedl jen napolo a sedl si k ohništi. Medvěd se najedl jen na dvou zubech a zůstal stát. Vyplázl jazyk a díval se tak mlsně na Kubův pytel, až se medvěďák dopálil:

„Ty, fakane,“ povídá, „mně přijdeš draho; kde je co dobrého, všechno slupneš! Nic ti nedám! Nic ti nedám!“

Ale to se ví, že mu dal. Měl z lepších časů dvě jaternice a kroupové jelito. Ham, ham, ham, a už to bylo v Kubulovi. Jak to medvěd snědl, hned mu bylo zas veselo, jenže měl trošičku výčitky svědomí.

„Kubo Kubikulo,“ povídá, „máš v ranečku ještě něco?“

„Mám nemám,“ odpověděl Kuba; „neptej se a spi.“

Avšak Kubula se mlel, a ne a ne usnout. Tu si medvěďák pohladil bradu a řekl: „Je čas, abych začal s medvědími Barbuchou.“ Sedl si pěkně k ohni, opřel se zády o kovadlinu, vzal si Kubulovu hlavu na kolena a spustil, drbaje nezpůsobu za ušima: „Můj drahej Kubulo, jednou se narodil v lese medvídek a ten medvídek se jmenoval Míša. Byl to náramný špindíra a neposeda. Chodil pozdě spát a to bylo, pane, řečí, než něco pořádného snědl. Nej raděj i vybíral včeličkám med a od toho medu byl celý zapadaný. Měl spleené chloupky do chomáčeků a do štětiček; na mou duhu, šel z něho strach. Táta ho chtěl učesat, ale kluk vylezl na borovici, a ne dolů a ne dolů. Co dělat, zavolali na něho medvědího Barbuchu. Víš, kdo je to Barbucha? To je MEDVĚDÍ STRAŠIDLO. Ty můj zlatý miláčku, Barbucha má hlavu jako sršán, místo drápků má žihadla a kožich z kouře. Kam Barbucha přijde, tam je všude náramný smrad, jako když hoří tráva; toť se ví, medvědi při tom čmoudu mají strach a kýchají, až pánbůh brání.

O Barbuchovi je nejlepší mlčet, ale když s klukem nebylo pořízení; co si měl táta s mámou počít? Vzali se za tlapy a křičeli do lesa: „Barbucho! Barbucho, prožeň našemu nezdárníkovi kejty! Pojď na něho! My si už bez tebe nevíme rady.“

Potom ještě povídají: „Hromy a stromy! Hromy a stromy!“ A když to řeknou potřetí, stojí Barbucha před nimi. Po celém lese je, milej Kubulo, ten povědomý smrad. Míša se třese a starému je z toho nanic.

„Kde je ten lumpák?“ povídá strašidlo a Míša ti sjede dolů ze stromu, až si přiodře břicho. Slibuje hory doly, ale nic naplat, musí hned do potoka se umýt. Tak dobrá, jdou k potoku, ale Míša, jaký už byl rošťák, si zacpal nos, aby o tom smradivkovi co nejméně věděl, a myslil si, jak by mu vypálil rybník. Bylo mu hloupé poslouchat a do vody se mu nechtělo ani trošičku. Ale jak to vyprat?

„Vyprat! povídá Míša, „to je to pravé! Já to vyperu jako pradleny z vesnice!“ Jak mu to napadlo, vlezl za křoví a svlékl se z kůže. Hodil svůj kožíšek do vody.

Kůže plave a převrací se a Míša se ti chechtá za roštím.

Jenže to moc vesele nedopadlo. Kdepak vyzrát na strašidlo a na rodiče! Barbucha slyší smích, máma slyší smích a táta taky něco slyší. Jdou tedy k potoku, a toť se ví, hned poznají, že se to nekoupá Míša, ale jen jeho kůže. A teď, pane, teď to přišlo. Barbucha se dopálil a hned všechna žihadla ven a že kluka, jak je tak nahatej, poštípe. Už měl namále, ale vtom jsem tam přišel já,

Kuba Kubikula. Bylo mi ho líto, a tak jsem se dal do křiku: „Hromy a stromy, Barbucho, ty starý čudile, pojď honem, honem na dvě čertovská medvíďata! Vybírají u dřavého jilmu ptačí vajíčka!

S Barbuchou to šklublo a teď nevěděl kudy kam. Vybírat ptáčky, to má Barbucha náramně nerad. Chvilíčku stál, najednou ale popadne Míšovu kůži a už je s ní v prachu. To bylo leknutí! Ještě slyším, jak to zasyčelo, když strašidlo vlezlo do potoka. Ale dál už nevím nic. Přišlo mi z Barbuchy špatně a medvědi moc plakali. Tak trošinku se ještě pamatuju, že Míša chtěl hledat svoji kůži. Zaklel se na to, že nepovolí, až ji nalezne.

To je všechno, Kubulo. Neříkám, že budu Barbuchu volat, ale kdyby tě jednou zastihl, ten by ti dal!“

Kubula se začal třást a povídá: „Jemine, jemine, Kubo Kubikulo, na mě jde nějaká ouzkost. Ty si tady vymýšlíš všelijaké věci, ale když je člověk malé medvíďe, tak dostane strach. V lese bych se nebál, ale tady to smrdí opravdu tím Barbuchou. Nevíš, jestli dostal Míša své chloupky zase zpátky? Řekni mi, že je dostal!“

Na to Kuba Kubikula už mlčel a dělal, jako když spí.

Bylo devět hodin, tma a noc. Nu, právě medvědí pohoda. O to by nebylo, ale v kovárně jiskřilo ohniště a z doutnajícího uhlí vystupoval dým. To se Kubulovi nelíbí. Vstane, odejde po špičkách ke dveřím a na chvíličku zdřímne. Na malou chvíličku a již opět vstává a již je opět slyšet jeho štrachající drápky. Stojí u ohně a dívá se na řežavý uhlík, až mu tečou z očí slzičky. Zase usíná a zase se vyjeví; je to s ním dnes nanicovaté. Nakonec si složil hlavu na přední tlapy a dřímá. A jak tak tluče špačky, snadninko, že byste ani neřekli, se otevrou dveře a vejde Barbucha. Už je tady! V Kubulovi hrkne, sotva že může promluvit.

„Hromy a lesy,“ povídá; „jdi, strašidlo, na ošklivé medvídě, co kouše ptáčky! Jdi hned pryč!“

Barbucha však vrtí hlavou a povídá: „Toto, miláčku, kdepak bych se teď v noci mlátil. Medvíd'ata už spí a ty bys měl taky spát, ty chlupáči. Udělej mi místo u ohně.“

„A tohle je krásné,“ povídá medvěd; „snad nechceš s námi noclehovat?“

„Chci s vámi noclehovat, chci s vámi jíst kaši, chci s vámi jíst mlíčko, chci s vámi chodit po světě a už vás neopustím, co živi budete. Jo, panáčku, to nejde, někoho si vymyslet a potom se o něho nestarat.“ Barbucha to řekl o mnoho hůře, ale ať to řekl jak chtěl, vždyť je to strašidlo. Když domluvil, převalil se na Kubikulova prsa, přitáhl si na nohy Kubulu, aby ho hezky hřál, a spal a spal. A všichni spali a spali jako dudkové.

Takhle se nevyplácí vypravovat pohádky!

Cožpak vypravovat, ale věřit jim! Kdyby nebyl Kubula takový hlupáček, zajisté by Barbucha nemohl brát Kubovy nesmysly vážně a nebyl by vůbec přišel na svět. Co teď s ním? Kubula i Kuba Kubikula jsou na to hloupí. Snad jim někdo pomůže. A to se ví že ano; Líza si jistě něco vymyslí.

Kovářovi měli čtyři děti. Líza byla nejmladší; její sestřička se jmenovala Apolenka a její bratříčkové Antonín a František.

Pročpak, prosím vás, si má právě ta nejmladší holčička něco vymýšlet? Proč Apolena a ti dva kluci spí, jako by se nic nepříhodilo? Ale protože v pohádkách všechno musí odřítn nejmladší dítě! Jinak to nejde.

Líza tedy spí a zdá se jí o Kubulovi. Zdá se jí, že je s ním zle. Ráno se probudí a podívejme se! Kubula se hádá za dveřmi s maminkou.

„Milá kovářko,“ povídá medvěd, „u vás straší a straší a straší.“

Paní mu odpovídá: „Ale jdi, hlupáčku, kdepak by tady strašilo!“ Chvilku mluví maminka a chvilku medvěd, ale nemohou se shodnout. Líza se oblékne a hajdy k nim.

„Co to tady máte?“

„Ale co to máme,“ odpovídá maminka, „Kubula říká, že v naší kovárně sedí nějaké strašidlo. Já nic nevidím, táta nic nevidí, děti nic neviděly, a on nám pořád ukazuje do kouta a celý se klepe. Pojď se podívat, Lízo! Tak je tam, nebo ne?“

Líza vyvalila oči, ale kde nic tu nic.

„Jeminkote,“ povídá zase Kubula, „co já si s vámi, lidičky, počnu, vždyť ten Barbucha na mě zrovna vyplazuje jazyk a mrká jako ještěrka!“

Potom vzal medvěd Lízinku okolo krku a levou tlapkou jí ukazoval, kde má mátoha hlavu, kde má žihadla a kde ocásek.

„Tak se ukaž, ty čudile barbušácká,“ povídá Líza; „já už o tobě všechno vím; vylez na světlo a neboj se mne.“

Sotva vám to řekne, začne se jí třást na raménku Kubulova tlapy, holka dostane strach a hup! Barbucha skočí doprostřed kovárny! Najednou a zničehonic vám uviděla medvědího ducha, jako když se rozsvítí v temné sínce!

Copak dělají děti, když je něco postraší?

Dají se do křiku!

Lízinka se také rozplakala.

„To je svízel,“ řekl na to kovář; „vy popletové, jděte mi z domu! Hušky, medvěde, hušky, medvědáři! Ven, ven, ven! Já vám dám, strašit mi holčičku! Už ať jste venku!“

To se snadno řekne, ale když venku mrzne! Kuba Kubikula by rád tady zůstal. Abych mluvil pravdu, nechce se mu vláčet se sněhy, a k tomu ještě se strašidlem. Ten Kuba má za ušima! Dělal, že nic nevidí, ale viděl Barbuchu dobře! Copak teď udělá? Posadí si čepici na hlavu a povídá pantátovi:

„Víte, pantáto, my teda půjdem; my jsme světoví lidé, kdepak uvázat se v jedné vesnici. Ale kdybyste potřeboval naštípat dříví nebo šlapat kovářský měch, moc rádi bychom vám pomohli.“ Vtom spustila Líza veliký nářek, že medvěda nepustí. Bála se, aby mu strašidlo neublížilo. Nic to však nepomohlo. Kovář řekl, že je rád, když taktak sežene oběd, kdepak živit ještě medvěda! Dříví si naštípe sám a v kovárně není beztak žádná práce.

Kubula a Kuba Kubikula se rozloučili a dali se na cestu. Šli a vedlo se jim všelijak. Pocestní lidé jsou na takové věci zvyklí. Kuba Kubikula si čas od času třel uši, aby mu nenamrzly, a Kubula ve svém kožíšku nevěděl ani, že je zima. Což o to, šlo by se to dobře, cesta je dobrá. Vede hvozdem podél strží a srázů. Vede závějemi, přes zamrzlý potok a poražené kmeny, stoupá vysoko a zase klesá dolů. Cesta stoupá a klesá, a všude tam, kde klesá, jede medvěd po zadku a huláká, nu, jako na lesy. Jeho srst je poprášena sněhem. Ach, to je barva, která se mu líbí, to je pohoda, již by si vybral pro všechny časy.

Lehkomyslník, vsadím se, že zapomněl dočista na Barbuchu. To je nevěrná kůže, ani se mu nezastesklo po Lízince.

A jakpak to víte, že na ně zapomněl? Protože dovádí? To dělají kluci vždycky!

Kubula má plnou hlavu zármutku, jenže neví, co je to zármutek. Neví, co je to stesk, a nezná ani jména těch všelijakých psot, které přicházejí na veliké lidi.

Když se na chvíli zastavili, přišel medvídek ke Kubovi Kubikulovi a řekl mu:

„Kubo Kubikulo, mně se ti přihodilo něco náramně podivného. Pověz mi, co to je. V mém bříšku se ozývá hlas, ale ten hlas nic nepraví, jen volá. Co je to?“

„To je,“ odpověděl Kubikula, „že jsi snědl nějakého ptáčka a že budeš trestán. Vid', že jsi ho snědl?“

Medvěd zaklepal hlavou a pomyslel si o Kubovi, že ničemu nerozumí. Byl by mu to také řekl, ale právě v tu chvíli došli ke krásné klouzačce a Kubula se musil rozběhnout, aby ji přešel z konce do konce.

Šli dál a Kubula svěsil hlavu. Vedle cestičky byly veselé zaječí stopy. Medvěd nic.

Šli dál a potkali veverku. Medvěd zase nic.

„Namoutě,“ povídá Kuba, „že tě kovářovy děti vyměnily; vždyť jsi býval s veverkami jedna ruka!“

Jak to řekl, dal si Kubula tlapku na čelo a přemýšlel. „Je to tak,“ pravil po chvíli, „Lízinka k nám byla velmi přívětivá. Kubo Kubikulo, mně se chce vrátit k Lízince!“

Od té chvíle začal medvěd fňukat a opakoval to tak často, až se medvěďák dopálil a řekl: „I ty nerozumíš, kovář je chudý člověk, nestyděl by ses sežrat mu každý den večeri? To nejde, brachu; musíme si sami vydělat na živobytí.“

Ale prosím vás, mluvte s malými kluky, když si vezmou něco do hlavy, jsou k nevystání.

Kubula vedl svou a nepřestal a nepřestal. Kuba Kubikula tedy zavolal na Barbuchu. Myslel to jenom žertem, ale sotva vyslovil jeho jméno, vyrazí Barbucha z lesa a rovnou k nim.

„To jsem rád,“ řekl, „že ses ozval. Byl bych se v tom kakraholtském lese málem ztratil. Vy jste mi, kamarádi, udělali moc špatné nohy a takováhle cesta pro mě není.“

„Oho! Copak je to za řeč?“ povídá Kuba Kubikula; „jaké my jsme ti dělali nohy? Žádné, kamaráde! Nohy si každý přinese na svět. Co my můžeme za tvé nohy?“

Ale Barbucha se dal do hádky: „Cože? Kdo mě to přivedl na svět, kdo mi udělal tuhle vosí hlavu a tu nemožnou oháňku a tyhle pitomé pazoury! Vy, vy, vy! Aby do vás tisíc láteř, vy packalové! Proč jste se do toho dávali, když to neumíte? To jsou nějaká šlapadla? Tomuhle se říká kožich? Propánečka, vždyť mám strach, abych se nepřetrhl!“

Medvěd a medvědář se dívali jeden na druhého a byli z toho hloupí. Myslili si, že to strašidlo nemá dobrý rozum.

„Co pořád meleš?!“ povídá Kubula; „my jsme tě přece nedělali. Já aspoň na tebe nebyl ani trochu žádostiv!“

Ale medvěd a medvědář se mýlili a pravdu měl Barbucha. Když začal Kuba o medvědí mátoze, odvíjela se z jeho mysli tenounká nitečka, medvěd poslouchal a bál se. Jak se tak bál, stoupala z jeho kožichu pára. Ta pára, to byl strach. A co se, lidičky, nestalo! Nitka toho vypravování sama od sebe svazuje chuchvalec strachu, tu utáhne, tu jej zase povolí a tak zničehonic vám tu sdrátuje tu mlhu, až z ní je Barbucha! Tady ho máte. Koulí očima, vyplazuje sosáček a dává žihadla.

„Už je to tak!“ povídá Kubikula; „my jsme si toho ošklivce vymyslili!“ Chvilku se drbali za ušima, ale nakonec toho nechali a dali se svou cestou. To měli věru štěstí, neboť prodlévati na mrazu znamená škodu na zdraví a svědivé uši.

Kuba Kubikula pospíchal, aby tak právě k poledni došli do vesnice Vařečky a Hrnce. To byla krásná osada na březích krásné říčky. Někteří zeměpisci mluví v těch končinách o pouhém potoce, ale nechte je drmolit. Vařečky a Hrnce protéká krásná a mohutná řeka Kachnička a rozděluje zmíněné město na dvě části tak, jako žemličku rozděluje střední rýha. V tom městě měli vykutáleného rychtáře Randu. Byl to celkem ťulpas, ale, pane, ten lalok a břicho! Nosil se, jak se říká, jako psík v nůši, míval na hlavě beranici jako holínku a v ruce břinkovku. Pan rychtář se procházel vždycky po desáté na mostě, a sotva došel ke středu té proklaté lávky, spustili lidé ve Vařečkách nárek a v Hrnčích se dali do jásotu a házeli čepicemi do povětří.

Randa chodíval sem a tam až do dvanácti hodin a podle toho, jak ráčil choditi a jak se ráčil obracet, sousedé na jednom břehu řvali radostí a na druhém naříkali.

He, he, he, kdože naříká?

Kluci z Vařeček a kluci z Hrnců si tropí z pyšného rychtáře žerty a smějí se na jeho účet. To je povedená zábava! Jen se na něho podívejte, jak zvedá nohy, jak kráčí, maje nos v povětrí, bradičku v límci a ruce pěkně na zadnici!

Dnes, protože je tak krásný den, chodí rychtář o chvíli déle, než je potřebí. A hrome, čert mu to napískal. Najednou jsou všichni kluci v prachu. Rychtář by mohl třeba dupat a skákat přes Kachničku z břehu na břeh, mohl by hekat a halekat a křičet a říčet – nikdo si ho ani nevšimne. Vařečky ani muk a Hrnce ani muk. Všechno vám to utíká za Kubou Kubikulou a za Kubulou a za Barbuchou. František Randa, z milosti veselých přátel rychtář ve vesnici či v městě Vařečky a Hrnce, stojí na mostě samotinký a má takový dopal, až mu to škube nosíkem a, na mou duši, celou tváří.

„Podívejme se,“ povídá rozvzteklý jako krocan, „medvědář si koupil nějakou blekotavou opici a všechno se to hrne za ní! Jářku, aby to těm průřákům a krejčířkům kulíšek oplatil! Kéž by tak vysolil každému pětadvacet! A co pětadvacet! Padesát, a dobře počítaných! Já jim dám, takhle se starat o rychtáře! Kdyby se člověk nebral o své, byl by na tom za chvíli jako lecjaký svrabák a chudinka, a ne jako velmož.“

Jak si to pan Randa srovnal v hlavě, šel rovnou na Kubikulu. „Kubo Kubikulo, kdepak máš povolení, že smíš chodit po našem městě s opicí? Medvěda bych ti ještě odpustil, ale opici ti neodpustím! Vezmi si toho šklebila pod kabát a ať už jsi venku! Ven, ven, ven!“

Řka to, jal se strkati medvědáře i medvěda před sebou, a jak už byl v ráži, vsolil Barbuchovi jednu na zadek.

„Milý strýčku,“ řekl Kuba Kubikula, „pánbůh ví, že nechci než dobrý oběd a Kubula nemyslí od rána na nic jiného. Kýho výra, co je na tom divného? Proč vám překáží, že máme chuť k jídlu? Nechte nás na pokoji a nežďuchejte do našeho strašidla, nebo vás, jářku, spořádá, až vás nepoznají. Je mi to náramně divné, že ho vidíte, ale divné nedivné, netahejte ho za

oháňku!“ Sotva to medvědář řekl, začal Barbucha prskat, jako prská kocour, když ho ohaři zahnali na strom. Tu se pan rychtář ožene a chňap, už drží Barbuchu za krk. Ne, za krk ne, za kůži na krku, tak jako se držíávají štěňata. Barbucha vám statečně ječí a hup, hop, hup! vytrhne se mu z ruky a hajdy na rychtářův kožich, na rameno a do vlasů. Vzácný pán má namísto srsti plnou hrst čmoudu, všude je smrad a čpí do nosu až běda. No, to by ještě ušlo, žihadla jsou, panečku, horší! Ba, na mou věru, už jich má pan Randa pět a jedno pěkně vedle druhého.

Myslete si, lidičky, co to bylo za tanec! Nešťastný pán hekal a bekal, ječel a brečel, křičel a ryčel a dělal to všechno tak pořádně a tak nahlas, až zaléhaly uši.

„Krindapána,“ křičel ten starý chudinka, „krindapána, krindapána, já shořím!“

To bylo ovšem něco pro kluky. Ne že by to snad byli zlomyslníci a že by měli radost z cizí škody, to ne, ale jsou to smíškové a dají se do řehotu, jak někdo našpulí hubu. Jeden z nich, náhodou náramná buхта, troubil na kornout. Nu, povedlo se mu to! Kluk hanebná, ten tomu dal!

Hasiči, toť se ví, mají náramně bystré uši. Jak zaslechli trubku, hned od stolu a hurá ven! První hasič mázl lžicí do kouta, druhý vyskočil jako divoch a rozlil po stole polévku, jiný chňapl jen tak v běhu po koláči a spálil si jícen až hanba, opět jiný si posadil na hlavu helmici obrácenou naruby a byl by s tím pro věčnou ostudu šel ven. Jen taktak, že ho jeho panímáma chytila za rukáv.

„Táto,“ povídá, „neblázni, vždyť to nejde, obrátit helmu naruby, vždyť je ze železa.“

Chválápánubohu, všichni se jakžtakž dohodli, všichni se dali do pořádku a pádili k slovutnému mostu. Vzali si s sebou hrnky a konve a džbery a putýnky a štoudve a sudy a sklenice a mázy a všechno, do čeho se nabírá voda. Ti chlapíci se vám udýchali, než tam doběhli! A jak čertovsky křičeli! Ten chce to, ten chce ono, Pápěra něco povídá, Panděra mu huláká do uší, ti dva se tahají o kbelík a pánbůh s námi, že jej přetrhnou!

To to tehdy dopadalo, pět chalupníků bylo na zemi, dva sedláci si roztrhli koženky, jedna malá selčička ztratila korálovou šňůrku a panu prvnímu radnímu šlápl jakýsi krobián na ruku. Ta strkanice trvala řádnou chvíli. Kubulovi to bylo už hloupé, a tak mrkl na kamaráda.

Rozkývali za pomoci nezbedných školáků lávku, a když to nešlo jinak, popadli pilku, seskočili na led překrásné řeky Kachničky a pěkně potichu podřízli důmyslný sloup důmyslného mostu. Dvě líbezná dvojčátka, takto náramně pálení kluci, jim při té práci pomáhala nejvydatněji.

Páni učitelové a sličné maminky nám stále opakují, že nemáme kaziti cizího majetku: Neberte, dětičky, pilku do ruky, ať vám nenapadne skákat s nějakým ostrým nástrojem v ruce! Nestrašte nikoho, nepodtrhujte židle, když si chtějí holky sednout!

Tohle všechno naši přátelé znali, a přece přeřízli mostní trám! Kakraholte, nepodobali se až příliš ničemům?

Snad ne. Tehdy byla na mostě taková junda! Sousedé měli beztak na pana rychtáře pilku a zamotali klubko, aby se z něho jen tak zhola nedostal. Smáli se! Medvěd, medvěďák a dvojčata, která jim pomáhala, se smáli rovněž.

Nuže těm, kdož se smějí, je leccos dovoleno. Jen aby si nikdo nenatloukl víc, než je zdrávo.

Když byla mela právě v nejlepším, začal most praskat, a než byste napočítli tři, zřítíl se s přenáramným rachotem na led.

Dole byla pořádná závěj a pánové a paní, děťátka a všichni, o něž máte strach, spadli jako do peřin. Někdo si nabral do rukávu, někdo si zabořil do sněhu jenom nosíček nebo prstíček, ale někdo si nabral pořádně a kýchal a klel. Tot' se ví, že již nikdo nemyslil na oheň a na hašení.

Ti nás vyvedli, říkali sousedé později, ale dokud byli tak rozjařeni, nechtělo se jim přestat a každý si vymýšlel ještě nějaké šelmovství. Nakonec se Vařečky a Hrnce rozestoupily na své břehy a začala se řádná a velikolepá bitva sněhovými koulemi. To byla krásná podívaná! Mnohý tloušťík ze strany Vařeček si vedl velmi bláznivě. Koule se sypaly jako krupobití a leckterý švihák dostal za ucho tak krásnou ránu, že mohl být spokojen. Kuba Kubíkula se s Kubulou smál a ti ostatní se řehtali. To byla veselá mela!

Nakonec to ovšem odskákal medvídek a jeho pán. Lidé neradi vidí, když se jim taková zvířecí chudinka směje.

Na kteréhosi císaře se podívala kdysi kočka, a protože byl ten chlapík zmíry ošklivý plesnivec a kočka přenáramná kráska, ušklíbla se a zavrtěla hlavičkou. Staří dějepisci vypravují, že se ta kočka jmenovala Mury-Mury. Byla prý jiskrných očí a předlouhého ocasu, ale to vše jí nepomohlo. Císařský maršálek, který se k tomu připlétl, strhl poplach a mazal ji svou maršálskou holí, až obuli jeden pluk pěchoty a až osedlali a vybavili a pomohli na koně pluku jízdy. V tu chvíli ale umdlela maršálkovi ruka a kočka by mu to byla všechno oplatila. Když přicválala garda, měl chuděra dvacet devět škrábanců, ale od posledního a třicátého byl prý zachráněn. Říšský dějepis nás učí, jak to dopadlo s nešťastnou Mury-Mury. Ach, byla vlečena v poutech do žaláře. Přikovali jí pacičky a na věčnou potupu jí dali obojek. Vedla si hrdinně a jednoho dne jim foukla. Panečku, kočku je těžko udržet a ani císař pán ji neuhlídá!

Nuže dobrá, jestliže se Mury-Mury nesmí podívat na lečjakého císaře, copak se stane s chudřasem medvídkem? Ten bude asi bit, tomu se to nevyplatí, posmívat se panu rychtáři!

Opravdu, jak se utišila jen trošičku vřava, poslal Randa pro policajty a kdesi cosi, že prý ti dva posměváčkové a kazisvěti půjdou do šatlavy. Sebrali je a už je vedou a chudáčka Barbuchu jakbysmet. Vsadili je do vězení.

Ve Vařečkách a Hrcích byla obecní šatlava vedle pekárny mistra Bohdana. Zaplat'pánbůh, pekařova pec bývala věčně žhavá, a protože její komín vedl právě zdi řečené šatlavy, bylo tepla dost a dost. Kuba se usadil k té teplé zdi a zul si boty. S Kubulou bylo hůře, pekařská vůně mu nedala ani sedět, ani spát, šil sebou a každou chvíli Kubovi říkal: „Kubo, já jím rád karásky! Já bych takhle snědl nějaký karásek!“

„Ty chlupáči,“ odpověděl mu Kuba Kubikula, „to by byly časy, kdybychom si mohli vymýšlet koláče jako strašidla, co?“

Barbucha slyšel takové řeči nerad, činil kamarádům zlé výčitky a nakonec se rozhněval.

„Vy kakraholti,“ povídá, „kdybyste se mě aspoň báli. No počkejte, až přijde večer!“

Když se zešeřilo, začal se strašením. Spustil své: Bar, bar, bar! a chodil z kouta do kouta, přikrčuje zadní nožičky. Kubula si však na mátohu již zvykl a měl pro strach uděláno. Vzal ho za tlapku a řekl mu, aby přestal. Potom si povídali všelijaké lesní pohádky. Kuba chrápal a těm dvěma bylo také dobře. Když tlouklo na věži deset hodin, zachumlali se do svých kožíšků a vesele a o závod spali.

Ale již za hodinu se přihodilo něco náramně podivného. Barbucha ucítil na svém zadečku ruku. Myslil si, že to asi bude Kubulova tlapka, a obrátil se na něho, aby mu dal pokoj.

„Já ti nic nedělám,“ odpověděl medvěd.

Sotva vám usnuli, Barbuchu zase někdo tahá.

„A hromy a stromy,“ řeklo strašidlo, „tady je nějaká začarovaná ruka a tahá mě za mé kouřové chloupky. Já to nevydržím, já uteču!“

Ta mátoha kňourala, až se Kuba Kubikula probudil. Na mou věru, bylo již načase! Barbucha seděl na okně a chtěl se protáhnouti čtverečkem v mřížoví. Chtěl seskočit z okna.

„Barbuško, Barbušičko, miláčku,“ povídají Kuba i Kubula jedním hlasem, „snad bys nám, starouši, neupláchl? Ty nestydo, nechal bys nás tady v bryndě a sám bys vzal do zaječích? No, ty ses nám povedl!“ Chytili ho za nožičky a stáhli dolů.

Tu se dal Barbucha do pláče a plakal a naříkal: „Lidičky drahý, pust’te mě, pust’te mě! Slyším ve svém oušku, že mě volá Lízinka z kovárny. Vy máte časy, vy máte prázdna habaděj, ale strašidla aby dřela ve dne v noci! Nechte mě už, hromy a stromy, jít; mám to souzeno, abych chodil tam, kde mě volají. Basta! povídám, poslouchat se musí a dost!“

„Jakpak takovou dálku dojdeš?“ otázal se Kubula.

A strašidlo odpovědělo: „Ty můj boubelatej medvěde, když nás někdo volá, letíme, jako kdybychom měli křídla. Než se obrátíš, jsme již deset tisíc mil! Ho, ho, ho, my strašidla jsme, synáčku, páni! To potom není šouračka po čtyřech, jako chodíš ty, nebo s odpuštěním, lezenice po dvou.“

Barbucha ze sebe dělal kdovíco a opakoval, že musí a musí jít. Nu dobrá, Kubula vzkázal Lízince pěkné pozdravení a poprosil strašidlo, aby se chovalo v kovárně slušně a aby nehoukalo.

Jak už se to v pohádkách přiházívá, byl Vám Barbucha za chvíličku před řečenou kovárnou.

Místo, kde dodneška stojí Martinova kovárna, se jmenuje Houbyhoubičky. Nějaký šprýmař si je vymyslel již asi před tisícem let, neboť za času tohoto vypravování je znal kdejaký usmrkánek.

Strašidlo chtělo zabušit na dveře a řádně zaskučet, tak, aby to projelo všemi kostmi. Panebože, dobře že mlčelo, to by se byl kovář Martin dopálil.

„Vem to kulíšek,“ povídá Barbucha, „houkat nesmím, skučet nesmím, tlouci nesmím, co mám dělat? To aby dělal strašidlo nějaký pan páter!“

Nu, postýskl si hubáč všelijak. Konečně se však učinil tenoučký, jako je kozí chloupek, a protáhl se jakousi škvírou do světnice, kde spala Lízinka.

Lízinka ho přivítala a povídá: „Barbucho, měla jsem si něco vymyslet, a víš-li pak, že to už mám? Vymyslela jsem si, že tě zavolám a že pošlu Kubulovi psaníčko, aby neměl strach. Chci mu napsat, jak ho mám ráda.“

„Milá holka,“ odpovědělo strašidlo, „kdepak takový medvěd! Chodí po světě a zná děti habaděj. Byl jsem s ním dneska celý den, ale ani jednou si na tebe nevzpomněl.“

Líze to bylo líto. Vstala na postýlce a řekla: „Ty třeba nemluvíš pravdu. Napiši mu přece psaníčko.“ Potom vzala kus papíru, nalinkovala si jej a dala se do práce.

Milý Kubulo, kdypak se k nám vrátíš? Barbucha mě straší, že už nikdá nepřijdeš, ale dočista nic nedám na strašáky. Dnes jsme měli k obědu buchty. Schovala jsem ti tři. Ale z té třetí jsem si ulomila půlku. Jsou moc dobré a nemohla jsem to vydržet. Pošli mi také psaníčko. Jestli tě Barbucha moc zlobí, tak mu řekni, že mu náš tatínek nařeže. Dnes jsme se klouzali na

Pašeráku, moc dobře nám to šlo, jenže jsem si odřela koleno. Maminka povídala, že jsem husa, a tatínek řekl, že to nic nedělá. Tak se měj dobře a honem sem přijď!

Tvá Lízinka.

Sotva byla s psaním hotova, popadla buchtu i psaníčko a svázala to všechno do uzlíku. „Neztrať,“ řekla na rozloučenou, „neztrať to! A teď hajdy za Kubulou; jaképak s tebou řeči, když ubližuješ medvědům.“

Strašidlo si pomyslílo, že je Lízinka nezpůsobná a že se takhle nemá s nikým mluvit.

Má a nemá, prosím vás, na strašidla se musí přísně, nebo vám něco vyvedou.

Barbucha se vracel z Houbyhoubiček cestou, kterou ráno přišel s medvědářem. To byla svízele. Nožičky měl krátké a jako pára. Chuděra, jen tak, že se belhal. Raneček s buchtami měl uvázaný na krku. Bylo to na něho těžké a každou chvíli si musil odpočinout. Šel asi hodinu a tu vám najednou cítí, jak se vznesl do povětří. Zaznělo mu v uších a frrr! už byl ve Vařečkách a Hrcích. Kuba a Kubula na něho čekali.

„Vy jste mi pěkní kamarádi!“ povídá strašidlo, „proč jste mě nechali tak dlouho v závějích, he, co jste měli tak pilného na práci, že jste si na mě nevzpomněli?“

Medvěd a medvědář musili strašidlo odprosit. Potom se usmířilo a rozvázalo uzlíček. To bylo něco, to jim to chutnalo! Když se najedli, přečetl si Kubula psaní, a jak byl se čtením hotov, začal se drbat za ušima.

„Jak to, Kubo, vymňouknu, když neumím psát? Číst jsem se naučil jako nic, ale se psaním to je kříž! Nemám na to drápky.“

„Nu, a co je s Lízinkou?“ otázal se Barbucha; „vzpomněl sis na ni, nebo ne?“

„Na mou duchu,“ odpověděl medvídek, „já mám krátkou paměť! Nevzpomněl jsem si, až když jsi odcházel, ale celý den mě něco tlačilo v bříšku.“

„Ach, ach, ach,“ řekl na to Kuba Kubikula, „ty, chlupáči, všechno zapomeneš! Vždyť jsi o ní mluvil.“

„Sláva! Sláva!“ vykřikl medvěd. Vykřikl to tak silně, že se ve vedlejším domě vzbudil pekařský mistr. Zaťukal na stěnu holí a myslil, že bude mít pokoj. Ale kde, Kubula skákal a výskal a nebyl k utišení. Snad ho tak pobláznily Martinovy buchty, nebo byl blázen již od medvědího pánaboha? Kuba ho nakonec přetáhl řemenem. Jinak to nešlo. Aby měl pokoj, vzal raději Kuba Kubikula jakýsi útržek papíru a dal se s medvědem do psaní. Vedl mu tlapku a tak vám vznikaly hrůzyplné klikyháky, v nichž se nevyzná ani čertovský pan učitel. Ani poslední žáček v pekle by nevyhotovil takovou čmáranici. Písmeno a vypadalo jako košík, jé jako rybička; každé se něčemu podobalo, ale ani jedinké se nepodobalo správnému písmenu a vzorkům, jež má na mysli pan školní inspektor. Drápalové to nadrápali až běda. Chtěli napsat: Drahá Lízo, jsme ve Vařečkách a Hrcích u pana purkmistra a máme se moc dobře. Děkujeme ti za buchty, přišly právě vhod. Radní páni nás nutí, abychom u nich zůstali, ale žádný strach, my se už ohlížíme, kde nechal tesař díru. Měj se hezky, Lízinko, a na shledanou!

Barbucha se divil, že jeho přátelé píší tak nepravdivé nesmysly.

„Ach ty můj hlupáčku,“ řekl mu Kubula, „snad bys nechtěl, abychom Líze naháněli strach a psali, že nás zavřeli do šatlavy? Kdepak! Ty si straš po libosti, ale pro mě a pro Kubu se takové věci nehodí.“

Potom se dal do skládání svého papírku, a sotva byl hotov, chtěl, aby se mátoha dala znovu na cestu.

„Nevykrucuj se, ty zatracepená kůže,“ řekl mu, když se zdráhal, „jdi, jdi, jdi! Prokazujeme ti zajisté znamenitou čest, že tě posíláme; panečku, takové poselství vydá za všechnu tvoji neúčinnou práci a vynese ti kopu koláčů.“

Sotva Kubula pronesl tato nerozvážná slova, padlo strašidlo na zadeček a jeho tělíčko zřidlo.

„Ach ty nevděčníku nevděčná,“ pravilo, popotahujíc nosem, „cožpak nevíš, že se rozplynu a že bude po mně veta, až se přestaneš bát? Teď jsem skrze vnuknutí všelijakých pohádek

viditelný každému darebovi, který má příčinu, aby se bál, ale co potom, he? Což jestli ze mne nezbude ani nudlička?“

Na světě vládne jedno prožluklé pravidlo a od tohoto pravidla není úchytky, ledaže nám ji vpraví pán nového pořádku. To zatrachtilé pravidlo zní velmi známě: Lidé se nejlépe pohádají, když jsou postaveni v nouzi. Tehdy je to to pravé, tehdy je čas spustiti basama a remtete.

Jsme-li zavřeni, nevážíme právě svých slov, toť se ví, že těsný byt je místo hádek a že není těsnějšího bytu nad vězení. Slovo dalo slovo, Barbucha nemlčel a Kuba Kubikula si také smočil. Byla z toho veliká hádanice a div ne rvačka. Čím déle se hádali, tím více Barbuchy ubývalo a nakonec se zmenšil o dobrou čtvrtinku. Byl maličký, jako jsou duchové kozí a ovčí, ba, co tak rozmlouváme, není již o mnoho větší než veveří potvůrka.

„Barbucho, mé drahé strašidélko!“ vykřikl Kubula, znamená, že jeho přítel scípne na jeho nevíru a nevycválanost. „Barbucho, miláčku, zaraz ty úbytě, udělej, abys tloustl a byl s námi až do konce našich patálií!“

Kuba Kubikula připojil svůj hlas k hlasu medvěda a tak se jim podařilo způsobit ti, že ono zhoubné ztracení se naráz ustalo. To způsobila asi láska, neboť ta je silnější než strach. Barbucha byl teď tak veliký, jako je tchoří samec. Měl na to opravdu dopal, jak by neměl! Nechoval se dost počestně a vybraně? Nebyl snad půvabný, ušlechtilý, mírný, tichý, hodňoučkový a nezatajoval svůj smrad? Kdo mu může co vytknout? Nikdo, ale právě proto se ho nikdo nebojí. Medvěd a medvěďák mají Barbuchu rádi, ale prosím vás, kdyby ho milovali sebevíc a kdyby to bylo strašidlo z hvězdné mlhy, jednoho dne jej lidé nebo medvědi vyštípou. Krátce, ani tehdy již nebyla vhodná doba pro strašidla a Barbucha měl věru čas, aby se ztratil.

„Milí přátelé,“ pravila mátoha, „děkuji vám, že jste mě zachovali při životě, ale prosím vás, neposílejte mě na cestu. Nemohu se za Lízinkou vydat dříve, než mě zavolá. Kdež bych teď, když jsem tak maličký, za ní došel.“

Kubula vzal chuděru do náruče a hýčkal ho prozpěvuje: Dadadadadadada. Potom, přivázav mu dopis na oháňku, položil jej do Kubovy čepice. Bylo právě sedm hodin ráno. Kohouti

zpívali, husáci a kačeři křičeli, vrabci štěbetali, co píská, pískalo, a co chrochtá, chrochtalo a mělo se k světu a bylo náramně živé. Lidé z Vařeček a Hrnců byli již na nohou, ale naši přátelé spali ve vězení, měli nohu přes nohu a pod hlavou tlapky.

Tu Vám zaharaší klíč v zámku, otevřou se dveře a vejdou jiní tři chlapíci: obecní slouha, rychtář a první radní toho slovutného města Vařečky a Hrnce.

„Ha, ha,“ praví rychtář Randa, „ti lumpové předstírají spánek a myslí si o nás, že jsme taková ťululum, abychom jim uvěřili. Jářku, kmotře, přetáhni medvěda holí! “Radní byl takový nezdvořák, že se pranic nerozmýšlel a již napřáhl. Ale v tom okamžení, v té pohnuté chvíli se rozevře Kubova čepice a randěrykrinděry! Barbucha vystrčí svou vosí hlavičku, promne si zrak, načechrá kouřové chloupky a hotoví se k letu za Lízinkou. Ta hodná holka právě vstala, a protože to byla dobrácká od kosti, vzpomněla si hned na svoje přátele a zavolala strašidlo do Houbyhoubiček.

Radní vám upustil leknutím hůl a zařval: „Jéjejeje!“

Strašidlu je to ovšem vhod. Uškliblo se, přidrželo si ocásek s Kubulovým psaním a vesele jim odpovědělo: „Bar, bar, bar!“ Potom se vystrachalo na okno a že poletí svou cestou. Ale panečku! Z přenáramného strachu rychtářova a ze strachu radního a ze strachu slouhova mu narostlo břicho, a tak se nemohlo bez námahy protáhnout mříží.

To není pro nás nic divného, neboť víme, že se strašidlo sytí strachem. Všichni pohádkáři, všichni staří dobří spisovatelé a všichni otcové vlasti nás tomu učí, avšak rychtáři a radní chodívají sto roků za opicemi a jakživi nevědí, zač je v Pardubicích perník. Před staletími dali jim lidé do ruky hůl a pánbůh jim nic nepřidal. To už je jejich přirozenost, že jdou na všechno s tou holí.

Bim, bim, bim! rychtář, radní a slouha se rozpřáhli a jeden přes druhého mazali do okna. Toť se ví, jak to vypadalo! Barbucha se dávno protáhl a letěl, jako létá skřivánek, k Lízinčině kovárně, zato okno bylo na tisíc kousků a jeden z břicháčů dostal od slouhy pořádnou přes prsty. Říká se, že to ten horlivec udělal nerad, ale potentát z Vařeček a Hrnců tomu, mně se zdá, nevěřil.

Ať to bylo tak či onak, křičeli nad Kubou Kubikulou a nad štěňátkem Kubulou jako čerti. Nebylo jim slova rozumět.

„Urození pánové,“ povídá medvědář, „očpak se to hádáte? To, co jste viděli, je norimberský vlkodlak Churchabarburcha.

No, pánbůh s vámi, jestli jste mu tak nějakou přišili, ten vám prožene lýtka!“

Teď medvědář vykládal přehrozně věci a nahnal těm chlapíkům strachu habaděj. Vypravoval jim, že v noci Barbucha chodívá po všech drzounech, kteří o něm špatně mluvili a kteří mu nadali opic.

„Vždyť jsme jej drželi celou noc, aby si nezahrál s panem rychtářem. Milosti,“ řekl šibal, a jen taktak, že se zdržel smíchu, „ten by vám ofoukl nosík! Chci objasniti jeho safraportské záměry a ať jsem hlupák, jestliže nás nepropustíte! Ať jsem hlupák, propustíte-li nás bez pěkných dáreků! Chce vám hrýzt ucho a spořádati vaše vousiska! Má na to zuby, to mi věřte, jako dělané! Namoutě! Každý vlkodlak bývá mlsoun a nejmlsnější je na ušní chrupavku, která za zimní nepohody namrzne a stane se sladkou.“

Kubula znal dobře svého přítele a byl dost fikáný, aby porozuměl, kam míří. Jal se třásti a hudroval, jako když se bojí. „Ou, ou, ou, ou, dejte mi nějakou mastičku! Kurkabarbukurka mi pokousal ucho!“

Kubula byl štěně mazané všemi mastmi. Nemyslete si však, že na jeho řeči nebylo zhola nic, měl opravdu na levém boltci ranku, ano, ale utržil si ji ve rvačce, když se tahal s hafany a kočičkami o uzenici. Teď se mu to hodí, teď kvílí a nařiká jako vambeřický předříkávač.

Páni rychtáři a jakbysmet i konšelé jsou nadáni prozíravostí a jejich koženky jsou podšity nedůvěrou.

Zkoumají věc ze strany levé a pravé, kašlou, smrkají, neříkajíce tak ani tak, pokud nepromluví nějaký mluvka, aby ho okřikli a pronesli své: „Já tento, já ne ten to ten to!“

Vypovědět takovou řeč je velmi zdlouhavé, a protože za nic nestojí, nechrne jejich jazyk ležeti v hubě.

Milý Kuba a miláček Kubula se dostali do pevnějšího vězení, než byla šatlava vedle pece mistra Bohdana. Zavedli je do sklepa. Ach, být ve sklepě je škaredé.

„Jářku, Kubo Kubikulo,“ povídá medvěd, „to sis spískal ty! Proč vypravuješ takové třesky plesky?“ Medvěďák to uznal a začal s prosíkem. Potom za pokutu se uvolil medvídko vískat a činil to tak dlouho, až si ho usmířil.

Asi za hodinu si chud'asové vzpomněli zase na Lízinku a na svého poslíčka.

„Kéž by už přišel,“ řekl Kubula a jal se tak silně přemýšlet o Barbuchovi a naháněl si strach, až se z něho prášilo. Mátoha se však neobjevovala.

„Kubulo, Kubulo,“ prohodil po chvílce medvěďák, „z tebe se práší až běda, zdá se mi, že lžeš a že se Barbuchy už nebojíš!“

Sotva vám to řekl, padl na medvěda strach doopravdy. Třásl se, že již Barbuchu neuhlídá a že nedostane od Lízinky odpověď. Nejvíce se však bál, že mu strašidlo přijde na jeho předstíraný strach.

V tomto trápení a svízeli si Kubula vedl do jisté míry nenáležitě. Kdož by nenalezl v jeho jednání záměr podvodný a obmyslný? Ha, ten medvídek si myslil, že je lépe po způsobu chudých prosebníků přehnatí bídu tak příliš, až samu prosebníku naskočí husí kůže. Panebože, takovéto lhaní a prášení je samo pramenem dostatečných útrap. Vezmi d'as tuhle kakraholtskou představivost! Člověk či medvídek se dá do lhaní a zalže se až po krk. Tu zčervená, tu zbledne, točí kloboukem, hryže si prstíček a namoutě, nejraděj i by se propadl až do horoucí skály! Co jsme již viděli ferinů a lhářů natahovat moldánky! Nemyslete si, že to na všechny prasklo, nikoliv! Dobrá polovina těch bečavých studentů řvala jenom proto, že se dopustili věci nepěkné a málem sprosté.

Medvídek měl také slzy na krajíčku. Již nabírá, již rozšklebil svoji tlamičku a již zvedá k očím tlapky. Bečí, jako bečívají poškoláci.

Pohádky propůjčily všelijakým strachům moc, aby vyvolaly z pekel či z míst ještě hroznějších strašidla. Nu, to je toho, má-li někdo strach, zač to stojí? Za nic! Naštěstí byl Barbucha dobráček a měl Kubulu rád, měl ho rád, a to platí o něco více než strach! Medvěd plakal pro Barbuchu, dvakrát nebo třikrát se zajíkl, a dříve než si utřel nosík, stál Barbucha před ním.

„Krindapána, co to tady, mládenci, děláte,“ řekl a zostra se podíval na své přátele, „jak jste to zas o mně mluvili? Vždyť jsem pozbyl naráz celého ocasu. Co si to myslíte, vy šibeničníci, ha! Chcete mě zahubit?“

Kubula mu odpověděl, nerozvažuje ani chvilku.

„Ty můj pajdo,“ řekl, „věci se strachem jsou náramně hloupě zařízeny. Jakkak se máme ve svých myslích obírat děsem, když se na tebe, ty filuto, těšíme. Pro nás strach a hrůza není. Vymysli si něco jiného, ale především sem dej Lízínčin dopis, který držíš v tlapce.“

Řka to, dal se medvěd do čtení.

Zatím strašidlo a Kuba Kubikula rozmlouvali, jak by si Barbucha dopomohl k slušnému zevnějšku. Víte, že z chuděry nezbývalo než hlava, břicho a něco kouřových chloupků. Radili se a nakonec se uradili, že se bude Barbucha krmit rychtářovým strachem.

Když byli však v nejlepším rozhovoru, přerušil je Kubula. „Heleme se,“ povídal, „co nám ten opičák Barbucha nadrobil u Lízinky! My jsme jí psali, že se nám daří dobře, a ona odpovídá, že nám děti z Houbyhoubiček přijdou na pomoc a že nás vysvobodí! To znamená, ty strašidelný tlachale, že jsi jí všechno vyklopil a že jsi kápl božskou.“

„Kdepak, kdepak,“ odpověděla mátoha, „mohu za to, že tak čertovsky drápeš? Lízinka čtla psaní nahlas, stálo tam doslova toto: Běda, Lízo! Jsme ve Vařečkách a Hrcích u katana purkmistra a ten nás moc odře. Děkujeme ti za buchty při popravě. Radní páni nás udí, abychom skomírali. Mám řádný strach. Už se blíží někdo se sekyrou. Přijď sem pěšky, Lízinko, nás hledat.“

„Ach, ach, ach,“ spustil Kubula, když to strašidlo dopovědělo, „já že jsem něco takového napsal? Kubo Kubikulo, to jsi mi vedl prašpatně dráčky! Taková tlachanina! Nu, panebože, teď jsme v louži!“

Medvědář se jal přecházeti z kouta do kouta. Zlobilo ho, že všechny nezdary jsou spojovány s jeho dovedností, a jal se proto činiti Kubulovi výčitky. Konečně přestali, aby se poradili, co si počnou.

„Což ty jsi to Lízince nevymlouval?“ otázal se opět Kuba. „Nevěřila mi, ani co se za nehet vejde,“ odpovědělo strašidlo, „nevěřila mi, a ať všecek zkouřovatím, jestliže teď nejde v čele pěti nebo šesti bláznivých holek natlouci panu rychtářovi a otevři ti dveře této špeluňky.“

„Honem, honem, dejme hlavy dohromady,“ vykřikl Kubula, „mně se z toho potí jazyk, a jako že jsem chlupatý, větrím neštěstí. To by tak scházelo, aby Líza provedla nějakou nepředloženost! Martinovi by se chytli stropu. A ve škole! Jemine, na takové věci jsou náramně tklivé káranice a nakonec holka slízne dvojku z mravného chování.“

Kuba Kubikula se zatím rozmyslil a řekl: „Nemaluj čerta na zeď a poslouchej! Pošleme Barbuchu k panu rychtářovi. Ať houká a brouká, ať křičí a piští, ať halasí a tartasí, ať skučí a bučí, ať dělá, co umí, a ať ho straší ze všech svých sil. Byl by v tom d'as, aby ten chlapík nás nepoprosil o pomoc proti strašidlu. Vždyť ví, že s námi chodí jako psíček. Nuže, žádné třesky plesky, mládenci, již jsme si odpočinuli dost a teď je načase, abychom se dostali z díry. Přivedeme Lízinku domů a nějaké to vymluvení již sneseme.“

Barbucha se trochu bál, že ho ve Vařečkách a Hrcích každý vidí. Čert ví, byli-li tam sami darebové, kteří mají nečisté svědomí, ale bylo to pravda! V těch končinách si na strašidlo ukazovali prstem.

„Nedej pánbůh, aby si na mě uspořádali štvanici,“ řekl Barbucha, „půjdu k rychtářovi raději, až se setmí.“

„Ne, ne,“ děl na to medvědář, „kdoví co by se do té doby nesešlo; jdi hned! Bude tě vidět jenom ten, kdo se tě bojí, a kdo se bude bát, toho přece nenapadne, aby ti krákal uši.“

„To se ti povedlo,“ odsekl běs; „cožpak mě rychtář nenapálil holí? He, kdyby se mne nebál, nebyl by mě viděl, a když se mne bál, neměl mě tlouci.“

„To jsou omyly pohádek,“ odpověděl Kuba Kubikula a svlékl si košili. „Vejdeš k němu jako nádherné strašidlo, jemuž se ničeho nedostává,“ děl po chvíli práce, „několika láty ti spíchnu roztomilý rubášek. Dám ti medvědovu rolničku, abys v příhodné chvíli zvonil, ba nezapomněl jsem ani na pěknou louč, kterou si hravě rozžehneš.“

Tu se dal Kuba do chechtotu a smál se, až mu povolovaly knoflíky. Smějící se a žertující, vyfintili vám ti dva Barbuchu opravdu k prasknutí. Zdrhli mu košilku u krku, převázali ji v pase a pokryli ji hrůzyplnými kresbami hnátů a sov a lebek a jiných strašných věcí. Věru, jediná z nich dostačí, aby kterémukoliv rychtáři ulétly vousy. Bylo to dokonalé a švihácké strašidlo; škoda že byl tak maličký! Ale Barbucha se nedal tak snadno získat a měl přece jenom pochybnost.

„Pan rychtář Randa mě poprvé natřel, jářku, proč by se mne podruhé polekal?“

„Proto, proto, proto!“ odpověděl Kuba; „poleká se tě, protože si to zatím rozvážil, protože vařbuchtovatí hodinu od hodiny, protože bez zjevné příčiny zavřel do šatlavy hodného medvídka a ještě hodnějšího medvědáře, protože má špatné svědomí, protože je osel a konečně proto, že to zasluhuje!“

„To mi dostačí,“ děl Barbucha. Svázal si rubáš do ranečku, vzal louč, zavěsil si rolničku na krček, dal sbohem a vyšel.

Rychtářův dům stál na návsi rozkročen jako nestyda. Byl bachratý a měl zježenou střechu. Před zápražím skákal psíček uvázaný na řetězu. Podobalo se, že ten psíček je jako hodinky, a jeho řetěz byl jako řetízek od hodinek. Takhle skáčou pejsci, které kakabuský hospodář trápí u boudy, a takhle vytahuje tlustý ješita hodinky z kapsy. Nu dobrá, my víme, že máte žírná pole, dům a psa, ale víme také, že nejste právě nejhodnější. Víme, že jste přihlouplý, urputný a nafoukaný. Však vás neubude, když vám strašidlo nažene trochu strachu, ba naopak, bude vám to zdravé!

Barbucha se zpolehounka spustil z okna, a ohlížeje se na všechny strany, kradl se k označenému domu. Našlapoval jako na horkou plotnu, zvedal hlavičku, a kdykoli zahlédl, že někdo přichází, přitiskl se k zemi a ležel jako pouhopouhý vích. Asi o polednách dostihl rychtářova dvora. Kterási jeho děvečka sypala právě slepicím; tu se jí připleťl do sukně a vešel, chráněn jejím stínem. Rychtářova světnice byla veliká a řádná. Stála v ní pícka, stůl a důkladné lavice. Barbucha si vyhledal skryté a nejteplejší místo. Vylezl na bidlo, přes něj byla přehozena plena. Čekal, a protože měl dlouhou chvíli, díval se na děti a naslouchal jejich hrám. Ach, Randa měl roztomilé dětičky a nejroztomilejší z nich bylo batolátko, všechno růžové a trochu ušmourané od stálého smýkání se po zadečku. Šmejdilo sem tam, až mu vlála košilka. Barbucha se na ně usmíval. Chvilíčku to vydržel být zticha, ale když ostatní děti vyrazily ze dveří za svou hrou, jal se pacholátku zvoniti pro vyražení na svůj zvoneček. Slezl z bidla a hopsal před ním a vyváděl všelijaké kašpařiny, až se rozesmálo. Hnal svoji nepředloženost ještě dále a dočista by byl zapomněl, že má strašit. Tu však vcházel do síňky hospodář; bylo slyšet, jak si čistí boty a jak hromuje. S Barbuchou to trhlo. Jen taktak, že vylezl na své místečko. Horempádem si navlékl Kubovu košili a chtěl začít se strašením. Ale jeho nové přítelkyni se nelíbilo, že jí tak utekl, a dala se do pláče. Ach jámine, ta vřískala! Hospodář si ji vzal na kolena a trošku ji hýčkal. Nic naplat! Ne a ne vám přestat. Otvírala pusinku jako malá kukačka a křičela a křičela a křičela! Snad měl rychtář moc starostí, ale i kdyby je neměl, každého tátu přejde trpělivost, když dítě takhle bečí. Milý rychtář tedy našupal své dceři přes zadeček. Dal Marjánce jen jednu nebo dvě, ale měl jí raději odpustit; to vám byl ryk, až zaléhaly uši! Mamince to nebylo vhod; byla by to spořádala lépe, ale neřekla nic a nesla na stůl. Pantáta se při jídle kabonil a ten rozbřečeneček se nemohl utišit.

Takový oběd za mnoho nestojí. A nestál ani tehdy; pane, to to dopadlo! Barbucha začal právě po polévce zvonit a pantáta spustil: „Kdo to zvoní? I vy rozjívenci, nebudete ani při jídle zticha, aby vás káně!“

Děti se dívaly jedno na druhé, nikdo nic nedělá, a zvonek zní zní. Nej starší vám dostal pohlavek, ale bláznivý zvonek neumlká. Co to je? Ty můj světe, strašidlo! Pantáta seděl právě proti pícce, a jak se rozhlíží, kde asi vězí ten prožluklý zvoník, spatří Barbuchu! Visel za přední tlapky a košilka mu splývá dva lokte dolů. To byla podívaná, pantáta dopadl na židli jako zdřevěnělý. Byl strach, aby se mu něco nestalo. Ve chvílce se zpotil, jako když spadne do rybníka. Děti mají pro strach uděláno, a přece piští, když to na ně trhne. Myslete si, co zkusí potom velký člověk. To aby utíkal dvacet mil!

Rychtář si zakryl oči a levičkou ukazoval na strašidlo. Jektal vám hrůzou a zuby mu drkotaly drdrdrdrdrdrdr.

A Barbucha vám říkal stejně rychle barbarbar!

Za chvíli byla světnice, jako když ji vymete. Panímáma ječela, služky ječely, děti z toho nářku zhlouply a začaly také ječet. Pantáta hledal podávky, aby se měl čím bránit, ale nemohl je nalézt. Stály před ním a on je, chuděra stará, pro strach neviděl.

Barbucha zůstal ve světnici sám s maličkou Marjánkou. Kousali každý z jedné strany buchtu a měli se dobře.

„Božítku,“ vykřikla maminka, „vždyť my jsme nechali našeho baculáče uvnitř!“

Děvečky vám ji držely za sukni, ale kdepak, panímáma se jim vytrhla. Na nic nedá a šla by pro svoji uličnici třeba do pekel!

Vrátila se a tu vidí, jak si ti dva hrají. Přišlo jí to opravdu k smíchu a dala jim po hubičce. Namoutě, bylo hned po strachu. Jak ale vlepila strašidlu tu hubičku, chuděra vám zřidl o dobrou polovičku a podruhé se mu utrhla oháňka.

„No, to jste mi dala, panímámo,“ povídá; „už jsem byl jako pořádný pes a měl jsem síly nazbyt, a teď se zas sotva vleču. Prosím vás, schovejte mě někam do koše, já bych nedošel.“

Milá maminka kroutí nad Barbuchou hlavou a neví, co si počít. Zdá se jí, že by to měla udělat, ale prosím vás, pantáta je pantáta. Nebude přece před svým mužem schovávat strašidla.

„Čípak ty jsi?“ povídá, místo aby mu odpověděla.

„Já jsem jen tak z hlavy,“ řekl Barbucha a bylo mu opravdu smutno.

Ale vtom již hospodář pootevřel dveře a vidí Barbuchu, jak nabírá. Vjela do něho naráz přenáramná odvaha a hned šlapal na celou šlapku a dupal, nu, jak dupají rychtáři. Barbucha ještě vrněl, že nezná než medvěda s medvědářem, a pantáta byl už u něho. Vzal ho za uši a zvedl nešťastníka jako zajíčka.

„Co ty,“ povídá, „opice medvědářská, mě budeš chodit strašit, já tě naučím!“

Namluvil toho kopy, a protože vykládal nejraději o sobě, bylo v jeho řeči plno: já, můj, mě a tak až do omrzení. Barbucha se třepal v jeho ruce a připravoval si svá slavná žihadla. Chtěl mu jich pár vsolit, ale dal mu sotva jedno. Štěstí že byl rychtář takový sroula; jak je dostal, pustil bracha Barbušáka a jal se bédovat, že má ruku pryč. Děti a panímáma držely, toť se ví, s tatínkem, ale ta nejmenší holčička byla ráda, že má zase svého chlupatce v klíně, a objímala jej, div nepřišel o hlavu.

Barbucha se jí stulil do náruče a držel se, co měl síly.

A teď přišlo to pravé. Jak se tak objímali a tiskli se k sobě, zavolal na Barbuchu Kuba Kubikula. Volal velmi silně a Kubula volal zároveň s ním, a ještě silněji. Co teď? Strašidlo se nepustilo a Marjánka držela rovněž pevně. Než byste napočítli jedna, dvě, tři, vzneslo se strašidlo s děťátkem a děťátko se strašidlem. Fr! a byly ze dveří.

Teď bylo u rychtářů boží dopuštění. Naříkali a kleli jen což. Maminka si však utřela slzičky a hajdy ven, hajdy za ztracenou Marjánkou.

Ale děťátku se vedlo dobře a naši přátelé byli šťastni, že je u nich. Kuba Kubikula se napřed hněval a řekl Barbuchovi, co si myslí o strašidlech, která děti unášejí.

„Víš-li pak, že se může nastudit? Nu, ty si to odskáčeš, jestli dostane horečku!“ Aby nebylo maličké zima, musil si ji vzít medvěd na klín a dýchal jí za krček. Smála se, ale Kubulovy blechy jí přece jenom nedaly pokoj.

Barbucha potom vypravoval svým kamarádům, co a jak se přihodilo.

„Nu, což se budeme na tebe hněvat,“ řekl Kuba, když strašidlo skončilo; „jaká pomoc, jsi již takový hlupáček a všetečka; kdybys byl nechal děti na pokoji, mohlo být lépe. My se již nějak dostaneme z bryndy, ale co bude, jeminkote, s Marjánkou? Já vím, že rychtář a rychtářka mají náramnou starost. To, kluci, nejde, takhle je trápit. Měl jsi starému dát o nějaké žihadlo víc, ale odnést holčičku, to se mi nezdá.“

„Mně také ne,“ řekl na to medvěd; „kdybychom měli mlíčko, to by byla jiná, ale co jí dáme, až bude mít hlad?“

Marjánka zatím u medvěda usnula. Kubulu vám už bolela záda od sezení, ale nesměl se ani hnout. Štípaly ho blešky, ale nemohl se poškrábat. Seděl jako zařezaný, brněla ho levá tlapka, bylo mu nanic, a přece zůstal sedět! Kuba Kubikula se díval na své kamarády a viděl s povděkem, že jsou to dobráčkové.

Co je to všechno platné, řekl si, stoje nad těmito zvířátky, ať jsme hodní či špatní, ať jsme, jací jsme, rychtář nás nepustí, aniž by nám nenasekal. Co to do nás vjelo, že jsme se mu posmívali? Proč jsme vráželi do mostních trámů, až se zřítily na zem? Proč se Barbucho obořil na rychtáře? Ďas ví, kdo nám tohle všechno nakukal. Čert to vem, čert to vem!

Kuba volal na pomoc čerta a ďábla, ale nikdo se neukazoval.

Bylo třeba, aby si poradil sám. Přemýšlel a najednou se pleskl do čela říka: „Už to mám!“

Tu vylezl k zamřížovanému oknu a jal se překrásně zpívat písničku: Znam já jeden krásný zámek nedaleko Jičina. Dal si hlavu na stranu a zpíval, až se zelenaly hory.

V tu chvíli šel mimo vězení pan farář. Slyšel zpívání a honem si zakryl uši a honem utíkal jako s keserem.

Potom šel mimo sedláček a mrkl na Kubulu a udělal dlouhý nos směrem k radnici.

To ovšem našim přátelům nepomohlo, ale vposled šly mimo dvě chalupnice a babka s košťaty. Zastavily se a chvíličku poslouchaly Kubův zpěv. Potom si sedla nejstarší babka na

bobeček, podívala se medvědáři do tváře a povídá: „A helerne, to je Kuba Kubikula. Co jsi vyvedl, medvědáři, že tě vsadili do špeluňky!?“

„Rozhněval jsem rychtáře,“ odpověděl vězeň.

„Běda, běda; to si posedíš, jestli se rychtář hněvá,“ pravila opět babička.

Tu se jal Kuba vypravovati to, co si byl usmyslil. Řekl, že je kouzelník a že vládne hrůzoplnou mocí. „Mám,“ řekl, „smečku lític medvědích a smečku lític kočičích, a kdykoliv na ně písknu, jsou mi ku pomoci se svými drápy a zuby a žihadly a oháňkami a ohni. Pane na nebi, s nimi bych sepral devět pluků rychtářů a ještě Belzebuba. Lidičky, babičky, chtěl jsem tomu vašemu ctihodnému chlapíkovi jen tak namátkou ukázat, co jsem zač a co zmožu. Víte, co jsem způsobil? Poslal jsem na něho veverčí mátohu, která se učí u mých lític slabikáři. Zmínil jsem se jí o rychtářově holčičce Marjance. Panečku, jen to břínklo a mátoha mi ji přinesla. Tady je. Prosím vás, zabalte ji pěkně do šátku a doneste ji mamince zpátky. Ze jí pozdravuji, ale tomu starému řekněte, aby si se mnou nehrál, nebo hudry, huhudry se dáme s Barbuchou do toho!“

Když to Kuba řekl, prostrčil Marjánku mřížovím a vysadil na okno medvěda i strašidlo. Chasníci se dali do mručení a Barbucha koulel očima. Bylo to nádherné a babičky pocítily tolik strachu, kolik měly místa ve své hlavě.

„To jsme si nikdy nepomyslyly,“ říkaly, upalující k rychtářovu statku, „co je to za ptáčka! Kakraholtští chlapi, člověk nikdy neví, co se v nich skrývá!“

Na návsi potkaly Marjánčinu maminku. To bylo radosti, že opět má svého baculáče!

„Muži,“ řekla rychtářka, když uložila holčičku do peřin, „nevím, co máš s Kubou Kubikulou, ale dej si pozor! Ukázal nám již, co umí. Pomáhají mu zlí duchové. Pánbůh s námi a zlé pryč! Baby povídají, že má strašidel plný sklep, a my jsme na vlastní oči jedno viděli. Dej si zajít chuť! Kdyby tě, člověče, proháněl tak jako dnes a včera, jsi za týden na prkně.“

„A tento,“ odpověděl rychtář, „něco na tom je, ale já jsem se zařekl, že je nepustím, a tak je musím potrestat, kdyby se dělo co dělo! Ve tři hodiny je u nás na rychtě soud, však já se jen tak nedám.“

Zatím Kuba Kubikula nepřestal ve svém zpívání a zpíval a zpíval. K oknu šatlavy se sešla hromada dětí a plno hodných lidiček, kteří se včera tak dobře bavili na rychtářův vrub. Někteří Kubu litovali a jenom několik málo nevrlych dědečků bylo jiného mínění. „Patří mu to,“ říkali, „proč čaruje. Proč nám rozbil most! Znali jsme jeho tátu, byl to počestný medvědář a nikdy jsme ho nezavřeli, protože si hleděl svého. Už je to tak, už to nebude jiné; mladý pán se nepovedl, není v něm kusa dobrého a má spolek se strašidly.“

Sem tam utrousil někdo z toho shromáždění špetičku strachu a po těch drobtech vám Barbucha jel jako divý. Za chvíli se spravil a byl tlust'oučký a silný jako pořádný psíček. Měl to také Kuba v plánu? Snad ano; smál se aspoň z plna hrdla, a kdykoliv strašidlo povyrostlo, plácal je po zadečku říkáje: „Jen houšť, jen houšť!“ Kubula se přitom měl rovněž dobře; vystrkoval tlapičky a slízl leckterý koláč a mnoho krajíců se sádlem. Hudroval, tahal holky za sukně a kluky za kalhoty; byla s ním psina a namoutě, že nescházelo dobré vůle pustit všechny provinilce na svobodu!

Mezi diváky se však potloukal dráb a měl, jak se říká, oči na stopkách. Kratochvíle a všelijaká vyrazení trvala až do třetí hodiny. Tu však přišel obecní bubeník a jal se bubnovati, svoláváje radu a soud.

Když soud, tak soud, jakáž pomoc. Obžalovaní měli být spoutáni. Kuba Kubikula se nebránil, ale medvědovi a strašidlu to nebylo jedno. Ti se ošívali, ti ohrnovali nosy! Ale nic naplat, přišel rychtář, zavolali na pomoc kostelníka a svázali ty dva drobečky jako nedlouho potom loupežníka Babinského.

Šli k rychtě. Dědkové, výrostci, děti s vlhkým nosíkem, baby, mužští v nejlepších letech, mladé, mladičké i přestárlé ženské, neviňátka, darebové, jeden nebojsa a patnáct strašpytlů, krátce celá vesnice jak leží a běží, celá vesnice i s psíčky, kteří mají zatočenou oháňku, i s těmi, kteří ji drží vzhůru, i s tě – mi, kteří ji mají, žel, uťatou. Šli nekvapíce a poslední ze všech kráček kocour, pošvihávaje ocasem z boku na bok. Rychtářka spráskla rukama nad hlavou, když je viděla, a řekla velmi výmluvně, že je rychtář osel a radní že jsou oslové.

„Copak se takový zástup vejde do světnice!“ povídá a přirazí jim dveře před nosem. „Jděte si se svými hloupostmi na náves.“ Lidé ve Vařečkách a Hrcích říkali, že nebyla nikdy předtím ani přísná, ani zvlášť hubatá, a že se dnes osopila na rychtáře jen proto, že držela Kubovi a jeho strašidlu palec.

Tehdy byla rychtářka opravdu nesvá. Bála se o Marjánku a nedala ji z ruky. Když soud odváděl medvědáře a jeho zvířata, vyšla s ní na zápraží, a tak se stalo, že maličká uviděla Barbuchu. Jak ho zhlédla, dala se do křiku a natahovala po něm ručičky. Ach, jakkoliv neuměla doposud mluvit, dala tak výrazně najevo svoji vůli jít za ním, že jí to paní nemohla odepřít.

Soudcové a obžalovaní a zástup šel a šel, až se zastavil uprostřed návsi. Ale uprostřed návsi byl rybník. Zastavili se tedy na zamrzlém rybníce.

Rychtář Randa si na hovory a na veřejné řeči právě nepotrpěl, a tak měl slovo starý Burdaburděra. Ach ouvej, to byl předříkávač na poutích a metr na kluky a metr na poutníčky! Ta stará liška měla přenáramnou hlavu, větší než dvě měchuřiny a dva hrášky. Když Burdaburděra mluví, vstrčí si bradu do šátku na krku a přivře oči. Hle, již to provedl, již se naplnila všechna pravidla, již má pravičku za řadry a druhou rukou se drbe za ušima.

„Pěkně vás vítám do rady, sousedé, sedněte si, jak můžete, ale protože jsme na zamrzlém rybníce, tak vám to neradím. Abych tak řekl, mám vám říci, že mi řekl rychtář, abych řekl, že se teď děje po vsích zhouba a spuštění lidu. Ze sem zavítal medvědář a že ho rychtář viděl tropit se strašidly neúctu k ouřadu, když dostal dvě žihadla, jen to vrzlo, až zpuchnul, jen to vrzlo, jako potáč. To není pro smích, kdo neví, jak to bolí, ať se tomu nediví, že je to bolest jako píchnutí šídlem. Kdyby to bylo do zadnice, ale do huby je to dvakrát takové! Povídal rychtář, že my si to nemůžeme poshovět, jako mít s tím trpělivost, aby našeho rychtáře strašidlo zranilo do huby, když jsou strašidla zakázána. Vono o všechno pryč chodí po vsi a nemá to být! A most se taky nesmí kazit, ani žduchat do sloupku, aby to všechno skeclo na zem a rychtář dřep, až mu sletěla čepice. A pro smích také bylo moc lidí zavřenejch, až se z nich kouřilo, a pro vysmívání. Protože to není všechno, když někdo klopejtne, anebo si sedne vedle. To nemusí bejt zrovna blázen nebo trumbera. Jako je náš rychtář v tom taky nevinně. Protože, co von dělal, když je spravedlivej a dává dobrej příklad hlavně dětem. A ty děti jsou samé

skotačení a nezdoba, ale napást krávu a nasekat kopřivy, anebo něco přinést, to je řečí a pitomejch vejmluv a člověk se dopálí. A to já vám povídám, že se potom neznám a že vám jich nabouchám na chrám páně svatýho Bouchala. Jednu sem a jednu tam, na to já už nekoukám! To já jsem zase tentononc tentononcovatej.“

„Dost, dost, dost, strýce, co jste se tak rozjel,“ křičeli na předříkávače sedláci, „nechte toho, nebo na naši kuši přijdeme o uši.“

Jedni se řehtali a druzí byli dojatai tak vzácnou výmluvností a říkali si, plácající se do stehen, že to ten chlapík někam dotáhne. Škoda že žil Burdaburděra tak dávno, byla by s ním dnes pěkná vyrazení v zemědělském rozhlase.

Když skončil, nerozhostilo se ticho, jak byste očekávali, ale nastal přenáramný hluk a křik a tleskání. Malí kluci křičeli: „Hurá, a vem to, strýce, ještě jednou, začni od začátku a pěkně od podlahy.“ Holky ječely, maminky škytaly, tátové se dali do kašle a všem bylo tuze veselo.

Tu se Kuba Kubikula rozhlédl po vzácném shromáždění a shledav, že je jen maličko těch, kteří si zachovali vážnost, a že se nekaboní, leda nějaký vyzuna a soused se zkaženými játry, mrkl na Kubulu a náš drahoušek mu dobře porozuměl. Jal se prováděli kejkle a dělal broučka a poustevníkaa vše, co rozkmitá bránici tak, že se lidé chechtají, až padnou na záda. Zvonil svými pouty a Kuba rovněž zvonil pouty. Jeden se pohyboval vpřed a druhý dozadu. Skákali proti sobě, uchvacovali se v pase, kvičeli, rejčili, metali kotrmelce, vrtěli se jako na obrtlíku, otáčeli se neslýchanou rychlostí kolem vlastní osy, křepčili, funěli a skotačili. Břink, najednou vám letí Kubulův řetízek k nohám pana rychtáře a břink! želízka medvědářova dopadnou někam do sněhu.

Jaképak soudy, jaképak tahanice s těmito veselými chlapíky, pust'te je, ať jdou spánembohem či ke všem čertům!

Bah, to se snadno řekne, ale co udělá rychtář?

Ukazuje drábovi, aby tentočky chytil medvěda i medvědáře. A dráb poslechne. Již letí, jako v čítankách létal Jaroslav ze Šternberka na Tatary. Plane mu nos a vlají mu šosy. Jak si to šupajdí, jak si to hrne! Pánbůh s námi, kdyby se mu to tak povedlo!

Což však nebyli naši přátelé tři? Což je Barbucha takový budižkničemu, aby se díval na tu honičku jako omoklý kohoutek? Ha, což se nevyzná v tlačenici?

Ó ano, ano, ano! Plivl si na tlapky, vyvlékl se z pout a horempádem za panem drábem. Ten mu foukne žihadlo, ten mu je vsolí! Jak ho dohonil, nastal tanec. Dráb a Barbucha byli v jednom klubíčku. Strašidlo se dopálilo a z toho vzešel čmoud a zápach přihořívajícího lesa. Jen taktak, že tato okolnost nezkazila Kubulovi dobrý rozmar. Divákům toho bylo také trochu mnoho, neboť dvě paňmaminky onemocněly ze smíchu a baba zaříkávačka nahnala všem strach řkouc, že smějíce se tak nesmírně, přetrhly si smíchovou žilku. Několik rozšafných lidiček pozdvihlo hlavy a bylo dobře slyšet, jak opakují:

„Tohle je mi nějaký soud! Kozla starého, kde jsou ty časy, kdy jsme si věc vyrovnali pořádným štulcem sami. Ano, ano, náš rychtář stojí za babku a nebýt Burdyburděry, tak se věru ani nehne.“

To říkali ovšem lidé z Vařeček. Naštěstí byli sousedé z druhého břehu řeky Kachničky jiného mínění a jali se je opravovat, pokřikující vhodná úsloví, jako jsou tato: Až ráno, až pojede Praha kolem, až se na to vyspíme, až naprší a uschne!

Vedle toho hulákali říkačky méně vhodné, ale z těch se nezachovala leč jediná a ta zní takto: Dejte si Burduburděru za sklo!

Za tohoto poplašného volání se shromáždění rozdělilo na dva tábory. Obyvatelé Vařeček se shlukli na levém břehu rybníka a ti, kdož sídlili v Hrcích, se srazili na břehu pravém, blíže k vrbinám. Některý pošetilec, aby ho husa kopl, uhnětl sněhovou kouli. Stalo se to zajisté ze špatného vnuknutí, ale jakkoliv bylo vnuknutí špatné, koule přece zasáhla svůj cíl velmi dobře. Předříkávač ji dostal rovnou do nosu. Teď se vám rozpoutal boj a takového boje není pamětníka. Koule fíčely a pleskaly a sypaly se, až se vyrobil mráz dvakrát takový, než byl předtím. Vzápětí však stoupla rtuť v teploměrech a dostavilo se nenadálé oteplení, neboť třením a nárazy vzniká teplo.

Možná že by se byli občané z Vařeček a občané z Hrců utopili, neboť led na rybníce již praskal. Možná že by se byli zasypali sněhem a všichni bídně zahynuli zadušením či

nedostatkem potravy, ale Barbucha, Kubula a Kuba Kubikula našli překrásnou klouzačku, jež vedla napříč rybníka. Tuto podivuhodnou dráhu vytvořila v líbezné shodě děťátka z Vařeček i z Hrců a užívala jí všechna okolní mládež. Byla to klouzačka nad klouzačky. Kubula jel toho večera po ní první, ale jel s takovou dovedností v dřepu a po jedné tlapce, že se zmocnila libost všech, kdo na něho patřili. Medvědáři to již tak nešlo a Barbucha se natáhl, neboť jeho nohy byly kouřové a příliš si zachovaly vlastnosti ohně. Rozhřívaly led. Tak se stalo, že pozornost bojovníků byla rozptýlena a že si leželi v pačesech už jen ti, kdož měli vlastní účet. Tito ukrutníci stáli již po pás v hromádách sněhu, kouleli očima a křičeli jako d'asi: „Fikni mu ji! Přišij mu jednu na ucho! Zalep mu pusinku! Sekni mu ji za krk!“

Kubula chtěl ony nerozváživce upoutat svým uměním a kroužil na klouzačce jako blázeček. Nad ním se klenulo kulobití podobno dvanácteronásobné duze. Ach, ach, ach! To to bylo krásné! Ale právě v nejlepším se přikradl za Kubulu dráb a chňap! držel ho za kožíšek.

Proč jste, kluci, včas neutekli? Teď začne rychtář znova a kdoví jak to dopadne.

Dobře! V tu chvíličku přišla právě Lízinka z Houbyhoubiček. Lízinka a s ní dva její bratříčkové a starší sestřička Apolenka.

Kde se tu vzali?

Božítku, kde by se vzali? Což Lízinka nemyslela již od rána na své kamarády? Sotva Barbucha odešel, trápila maminku, aby jí dovolila jít do Vařeček a Hrců za medvědem. Kovářka, toť se ví, řekla, že ne, ale když viděla Lízu, jak věší hlavu a jak je jí do pláče, nakonec povolila.

„Víte co, děti,“ řekla, když položily lžíce, „dojdete mi do Vařeček a Hrců nakupovat. Potřebujeme trošičku cukru a trošičku mouky. Až nakoupíte, můžete se podívat po našem nocleháři.“

Děti byly hned na nohou a hned ve větru. Sotva se s maminkou rozloučily.

Do Vařeček a Hrců je z Houbyhoubiček krásná cesta.

Jakže? Vždyť Kuba Kubikula šel houštinou a stráněmi, kudy ho čert nesl. Což to tady v kraji nezná?

Zná to, zná cestu velmi dobře, ale Kubula ráčí chodit jen po lesích.

Když došly děti k rybníku, obrátilo se právě medvědovo štěstí a urputný dráb jej chytil za rameno. Líza se lekla, otevřela pěstičku se čtyrákem a peníz se zakutálel do sněhu. Vzápětí tudy přešli nějací lidé a zašlapali jej. Líza toho ani nezpозorovala. Vstoupila na led, a klouzajíc se a utíkajíc, křičela na Kubulu a jeho soudruhy:

„Medvěde, ty chlupáči, to jsem já! Jdeme vás vysvobodit! Apolena a naši kluci jsou se mnou a mají pod kabátem šavli!“

V Drábovi to hrklo, když uslyšel o šavli. Ale nic naplat, byl to dráb a ten musí poslouchat, třeba mu šlo o hlavu. Líza si jej změřila a spustila na něho hned hurtem:

„Strejčku, co z toho máte, že nechcete pustit medvídko proběhnout? Nedělejte to! Naši kluci chodí s vašimi do školy a já sedím s vaší Bětou v jedné lavici.“

Zatím se přišoural Toník a za Toníkem málem celá škola.

„Kdybyste viděl,“ povídá opět Líza, „jak umí Kubula dělat broučka! Jemine, to je krása! Já vám ukážu, jak to dělá, chcete?“

Řkouc to, jala se otáčeti na ledě, příkrčila se, broukala a napodobila vše, co před chvílí dělal medvěd. To vám bylo smíchu! Líza nic nedovedla! Nešika, sotvaže se obrátila, již ležela na zemi. A sotva vstala, bác! je znovu na hromadě. Dráb se trošičku ušklíbl, věru, zdržoval se dost dlouho, ale nakonec ho to přece přemohlo a chechtal se, až změnil dvakrát barvu. Tu vytáhli kovářovi kluci své dřevěné šavle a zničehonic začali píchat drába do břicha. Pichy, pichy, pichy! Naštěstí byl ten strejda lechtivý a nic jej neuvádělo tak do vytržení a nic mu nepůsobilo takovou rozkoš jako mírné ťafky a žďuchance do mezižebří. Rozřehtal se, až mu tekly slzy, a křičel: „Už dost, už dost, už dost!“ Ten chlapík měl tak silný hlas, že se to rozléhalo až k pohraničním horám.

Rychtářovi bylo po chvíli nápadné, proč se dráb dal do smíchu a proč tak huláká. Nechal pranice a šel se podívat, co se děje. Za rychtářem odběhl předříkávač Burdaburděra a za nimi se začali trousit jejich přívrženci a vyznavači jejich rozumu. Sbíhali na led a za chvíli vám nebyla ve vojště rychtářském ani živá duše a ve vojště mudrce Burdyburděry nezůstala ani noha.

Jak se říkává, boj byl dobojován, nebo nebyl dobojován, ale zrušen a zapomenut. Občané si asi řekli, že je sice dobré pohnout údy ve veselé rvanici, ale že je bláhové nepřestat v pravý čas. Bylo jim pěkně teplo a kouřilo se jim z hlavy, proč by, prosím vás, se dále ostřelovali sněhovými koulemi? Nechali toho a učinili věru dobře, neboť je čekala podívaná nad jiné líbeznější a veselejší.

Líza a Kubula, kovářovi kluci s Kubou Kubikulou a Barbucha ve společnosti maličkého psíčka, jenž se s nimi spřátelil, vyváděli na ledě takové povedené kousky, že těm, kdo je viděli, usedalo libostí srdce. Začalo to obyčejnou honičkou, ale dříve než se všichni vystřídali, začala Lízinka sypatz rukávu všelijaké výmysly a všelijaké třesky plesky. Ti ostatní se chovali podle toho, co právě říkala, a tak vám vzniklo jakési divadlo, v němž sice nebylo za mák rozumu, ale v němž zato bylo plno smíchu. Podobalo se, že někdo dal drábovi na tabák. Či je vám snazší uvěřiti, že víla z pohádky mu obrátila mysl a vdmychla mu dobré mínění o dětech a o medvědech?

Snad ano, snad ne, avšak ti, kteří viděli, jak je proměněný a jak dokonale se nepodobá sám sobě, věřili, že se obrátil jen pro sám půvab malých dětí a malých štěňátek.

Kluci jej píchali do žeber a do zadnice a on se chechtal! Krindapána, ti by si to jindy slízli! A vidíte, dnes je tady rychtář, dívá se na něho celá vesnice, ale milý dráb nehne ani prstem, ba dělá sám všelijaké šprýmy.

Zdá se, že si Lízinka vymyslela prastarou hru. Medvěd Kubula je jako zakletá princezna, dráb je zlý čaroděj a opět drak, neboť, propáníčka, děti nejsou tak maloduché, aby nevěděly, že nesejde na drobné nesrovnalosti, jestliže si chceme hrát.

Na Barbuchu se nedostala slušná úloha, a tak se musil spokojit s chuděrou žebráčkem všude tam, kde se nehodilo do hry strašidlo. Kluci kovářovi hráli rytíře a to se jim nesmírně hodilo,

neboť měli šavle, a přece jen si trochu zchladili žáhu. Lízinka napovídala všem, co mají říci; ach, té holce jela pusinka! Zato medvěd a kluci, jděte s takovými herci! Mluví, jako kdyby měli pod jazykem ořech! Avšak čím je divadlo méně dokonalé a čím jsou kluci medvědovitější a čím je Kubula klukovštější, tím více se věc líbí divákům. Řehtají se. Pantátové z Vařeček mají hlavy na ramenou pantátů z Hrců. Pomíchali se jako hrách a popel v ošatce Popelčíně, tisknou si ruce, berou se kolem pasu, žduchají do sebe a říkají si: „To jsou vybrané nesmysly, starouši, he?“

„Nu toť,“ odpovídá druhý, utíraje si vousiska plná jinovatky, „nu toť, ale že to těm fakanům sluší, co?“

„Na mou duši a na psí uši, podívejte se, jak Lízinka otvírá krásně pusku. A ten culíček a ty červené prstíčky!“

V takových hovorech utíkal čas.

Již nadešel soumrak. Všichni, kdo byli na rybníce, se smáli. Ovšem rychtář se ještě ošival, nebylo mu dost dobré, aby se spokojil tak laciným výkupným a přijal na místě soudu špetičku veselosti.

Tu k němu přišli dva sedláci a dva chalupníci, dvě baby a dvěmladé holky, dva oráči a dva kramáři, jeden hostinský a kostelník v zastoupení duchovenstva, a ti lidé k němu mluvili, vkládajíce do svých řečí prostomyslnou moudrost.

„Milý rychtáři,“ pravili, „vidíme, že se škaredíš a že se ti nechce smát. My víme, že je to náramně těžká věc, být rychtářem, a že se neobejdeš bez přísnosti, ale, můj ty Tondo kolenatej, obejdi ji pro tentokrát! Nech toho práva, nech té důstojnosti, svlékni to a my ti z těch vzácných vlastností naděláme strašáků, nebo je rozřežeme do řezanky, nebo jimi nakrmíme husáky. My jsme se ti, brachu, posmívali, a ty jsi byl takové dobrotisko, že jsi to nepoznal. Táto, táto, Vařečky a Hrcce se vždycky dobře shodly. Sedl jsi nám na lep. Chodil jsi po mostě pro naše vyrazení. Ach ouvej, předstírali jsme lítost, když ses vzdaloval od našeho břehu, a když jsi odcházel z Vařeček, činili sousedé totéž, co jsme dříve činili my. To bývala krásná poledne a ještě teď nás bolí břicho od smíchu. Ale nic ve zlém, pantáto, začneme dělat dobrotu, bude zas dobře! Ten sakulentský most vám děti shodily, hod' tu rychtářskou

čepici za ním na led. Dej medvědáři spropitné a Kubulovi králíka. Na naši duši, ti kluci jsou dočista hodní a neudělali nic zlého.“

Rychtář se zapýřil, když to slyšel, a bylo mu tak nevýslovně hanba, že nevěděl, kam má dát oči. Červenal se, a tu k němu přišly jeho dětičky, nesouce v náručí maličkou Marjánku. Marjánka držela v ruce řetízek a na řetízku byl uvázán Kubula a s Kubulou se vedla Lízinka a za Lízinkou šel Barbucha a za Barbuchou dvacet kluků a dvacet tři holky a tolikéž dědečků a tolikéž babiček. Marjánka natahovala na medvěda ruce a na tátu rovněž. Co měl rychtář dělat? Trochu se upejpal, ale nakonec povídá: „Nu, zdraví se smáli, zdraví zvažněli. Jsem s vámi zajedno. Chochocho, chichichi, dlouho se vám to dařilo, ale už se vám to nepodaří. Teď si dám pozor, vy filutové!“

K té slávě se připletla paní rychtářka a dala pantátovi za to slibování a za to, že všem odpustil, pěknou hubičku.

To bylo krásné, to bylo jistě v pořádku, ale najednou zčistajasna se Lízinka rozplakala a pláče a naříká a pláče. Podobalo se, že se dal právě o půlnoci do zpěvu kohout, či líbí-li se vám lépe sýček než kokrháč, že v právě poledne spustil kulich. Chudinečka Líza, vzpomněla si, že jde do Vařečka Hrnčů nakupovat, a sháněla se po penězích. Žel, čtyrák byl v prachu. Sousedé, kteří stáli nejbliže, vzali holčičku za ruku a utírali jí slzičky.

„Neplač, miláčku, přestaň, jářku, že si vyvrátíš nosíček!“

Dali jí kopy dobrých rad. Jakýsi rozšafa se nad tím zamyslíl a povídá: „Což o to, rada sem a rada tam, ale tobě jde přec o čtyrák! Zde je, zde je! Vysolil jsem jej, protože se bez něho obejdu snáze než ty.“

Řka to, vzal do zaječích a byl by upláchl. Kubula se však za ním pustil, dohonil ho, skočil mu na záda, a přidržuje se knoflíků nad šosy, vylezl mu na krk. Lidé drazí, to vám bylo díky a olizování. Kubula sázel sedlákovu hubičku za hubičkou a mlaskal přitom jako tatrmánkové, kteří jídávají ručičkama. Sedlák toho měl brzy dost a setřásl medvěda na zem.

Nu, ať ho shodil, dobrý příklad byl dán, a Kuba Kubikula se shání již po misce. Snad se utrhne ještě někomu ruka.

Dejte se, pánové, oblomit, zatřeste měšcem, klopte nějaký ten čtyráček nebo dvouček nebo troníček nebo, propánaboha, aspoň buchtu!

Ale ano, s těmi lidmi je dobré pořízení. Kde je jaký pantáta, každý se ošívá, každý se šacuje a každý vyloví ze svého váčku nějaký měďáček. Zaplat'pánbůh, že už je jich plná miska, a rychtář k nim ještě přidává dva stříbrňáky. Byla to hrůza peněz, ale Líza nepřestávala plakat a chtěla svůj čtyrák.

„Nechte si,“ povídá, „co je vaše, a pomozte mi hledat, co jsem ztratila.“

A krindapána, to se to hraje, to se to poplakává, to se to vypravuje, vždyť je už večer!.

Maminky mají strach a tátové se dívají na hodiny. Honem domů, honem k večeři, nebo si pro vás přijdou s metlou!

Již jsou na cestě, již jsou v Houbyhoubičkách, již jsou u rybníka.

Našemu vypravování jest se však starati jenom o kováře a o kovářku. Nuže, sem s ním, kdepak je?

Stojí na hrázi a pošvihává si proutkem po holínkách. Vidí Kubu Kubikulu, medvěda a plačící Lízu, vyptá se, co a jak, a jde k nim.

„Milí sousedé,“ pravil, obrácen k strýcům a tetám, „vemte si své penízky pěkně zpátky. My u nás nejsme tak pyšní, abychom nevzali o koledě nebo na svůj svátek nějaký dáreček, ale proč dáváte dětem peníze? Nechte si to!“

„Dobrá, dobrá,“ odpověděl rychtář; „nedáváme Líze ani zlámanou grešli, miska je Kubulova!“

Kovář se uklonil na znamení, že je vše v pořádku, a chtěl si odvést Lízu domů. To ovšem nešlo jen tak zhora. Kubula to zpozoroval a vrhl se holčičce skokem kolem krku. Hrnul se jako velká voda a převrhl misku s penězi. Rychtář s drábem a s kovářovými kluky měli

hezkou chvíli co dělat, než je sesbírali. Dráb bručel, ale nikdo na to nedal. Lidé se dívali na děti a na medvěda a na strašidlo a bylo jim trochu líto, že má příhoda tak smutný konec.

Rozloučení a opět rozloučení! To to na ně trhlo.

Kubula štkal a Barbucha vřeštěl, Líza objímala medvěda a Marjánka divže neudusila strašidlo, a tak, co konala prvá dvojice horlivě, konala druhá dvakrát horlivěji.

Tklivé výjevy jdou lidem mnohem méně pod vousy než veselí a smích, a tak se začali sousedé rozcházet. Někteří říkali, že to není zdravé, líbat se se zvířaty, a že se zašlo příliš daleko. Snad měli pravdu, ale dětem by se mnohem lépe líbilo, aby se Kuba Kubikula i s medvědem vrátil do Houbyhoubiček.

A stalo se to! Rychtář se sám za to přimlouval.

„Járku,“ povídá kovářovi, „co je od sebe rozháníš? Co tě na tom pálí? Z medvěda bude jednou pořádný člověk. Mluví, jako když tiskne, a v tlapkách má takový cit, že by od hodiny mohl navlékat krejčímu jehly. Dej ho do školy! Ať z něho něco je!“

„A kampak dáme Kubu?“ otázal se mistr.

„Kuba,“ řekl rychtář, „má nejvyšší čas, aby se vyučil pořádnému řemeslu, jinak nám zkysne u té tulácké živnosti a zemře se řetízkem v ruce jako jeho táta.“

Všichni rychtáři mají od přírody pifku na tuláčky; odpusťte chlapíkovi z Vařeček a Hrců, že tak špatně mluvil o stavu, který se dětem líbí více než stav prokuristů či odborových přednostů. Odpusťte mu to a poslechněte si, co povídá dále:

„Koupíme mu pár pořádných bot, něco může nosit po tvých dětech a něco po našem Honzovi. Božíčku, na nějaké záplatě přece nesejde. Nu, nemám pravdu?“

„Ale máte, máte!“ odpovídá kovář, „jenže se vám Kuba Kubikula do těch kalhot nevejde. Je mu, panečku, osmnáct let!“

„Ech,“ děl opět mistr, „kdopak mluví o Kubovi; cožpak neříkám za každým druhým slovem Kubula?“

O jemine, ó jemine! Ti kluci měli tak podobná jména, aby se v tom čert vyznal! Ale nakonec si přece tátové porozuměli. Kuba Kubikula se vyučí kovářství a Kubula bude chodit do školy. Basta!

A teď, děti, hajdy domů! Mistr vzal medvěda a svoji holčičku za ruce a chtěl odejít. Sotva však udělal krok, dal se do pláče Barbucha a medvěd s medvěďárem, že od něho nepůjdou a nepůjdou.

„Mistře a rychtáři,“ pravilo medvědí strašidlo, „přišel jsem na svět narychlo. Moji přátelé mě udělali jen tak halabala ze strachu a z výmyslů. To není žádný život; podívejte se na ty nohy a na moje kouřové chloupky! No, mohu v tom chodit? Prosim vás, pošlete mě do nějaké nemocnice nebo do školy pro strašidla, ať je ze mne také něco slušného.“

„A to se podívejme,“ odpověděl na to Kuba Kubikula, „ty nevděčníku nevděčná, my jsme si tě vymyslili, a ty teď s námi nechceš nic mít?!“

„Nechci nic míti se strašením. Kdopak na to dnes dá svého kluka? Co je to za řemeslo? Ještě za sto let se mi budou děti smát.“ Barbucha opakoval tak dlouho, že chce, aby jej přejinačili, až zavolali Burduburděru, o němž se vypravuje, že uměl trochu čarovat. Burduburděra slíbil, že udělá, co bude moci. Rychtář mu za to dal stříbrňák. Potom se všichni s Barbuchou rozloučili a pomohli jej svázat do kapesníku. Marjánka křičela až hrůza.

Co nám na světě zbývá, když je nám smutno? Spustíme tureckou a při té hudbě nám okřeje srdce. Jen víc, jen víc, Marjánko!

Naši přátelé došli do Houbyhoubiček již za první tmy a vypravovali si lepší věci, než jsou pohádky o strašidlech. Měli se rádi. Kubula chodil do školy, dostal kalhoty, ale dříve byl umyt a vykoupán a vydrhnut a vypařen a vydrbán a vymydlen a vyvískán a vyčesán. To bylo trápení! Lízinkasi musila zavázat uši. Kubulův nářek ji měl k tomu, aby plakala zároveň s ním.

Na druhý týden šel kovářský učedník Kuba Kubikula do Vařeček a Hrnců, aby vzal míru na most. Sousedé si řekli, že vystaví něco pořádného, žádnou rachotinu, kterou by mohl kdejaký kluk shodit, ale most nad mosty, most jako řemen, most ze železa! Takovýhle! Pane, to bude pro mistra dobrá práce, na to věru potřebuje učedníka. Když Kuba přišel k řece Kachničce, dal se hned do práce. Měřil, a když doměřil, shledal, že bude stavba dlouhá devadesát jeden loket, sedm stop, tři palce a devět vlásků. Byl rád, že to tak dobře ví, a opakoval si ta čísla, aby je nezapomněl.

Najednou však se mu šustne něco u nohy a náramně rychle to spustí: „Bar, bar, bar!“

Můj ty světe, to je Barbucha! Barbucha, který se stal přízní předříkávačů a zaříkávačů psíkem pudlíkem.

Učedník jej hned nepoznal, neboť barbucha byl prvý pes svého druhu. Před ním se vědělo starého čerta o pudlech, a tak není divu, že se i trošičku polekal. Lekl se a zapomněl, kolik naměřil loket a kolik vlásků. Z toho shledání byla ovšem veliká radost>

Barbucha se dal do řeči a vyložil, co a jak. Mluvil, či štěkal? Lidičky, to vám byl hlas, to bylo vypravování! Kuba Kubikula rozuměl sotva desátému slovu. Teprve když se ti dva vrátili do Houbyhoubiček a když si vzala Líza Barbuchu na klín, teprve tehdy se dozvěděli příhody, které strašidlo potkaly. Jakže, dozvěděli? Ach nikoli, jen tak na půl úst, jen zpola, jen z malé části. Barbuchovi nikdo jasně nerozuměl, jen malé děti, a ty jsou pleskalové a semelou páté přes deváté.

Burdaburděra prý rozkázal strašidlu, aby dýchalo do sáčku od mouky, a když byl plný jeho strašidelného dechu a když byl napěchován jako balónek, spálil jej nad ohněm. Potom prý zarazil Barbuchovi doprostřed čela psí chloupek. Někteří nevěřící Tomášové vykládají, že je to práce navýsost obtížná, ba nemožná. Líza však tomu věřila. Proč ne? Vezměte zvířecí chloupek a do druhé ruky špendlíček právě za hrot. Nyní si odhadněte přesný střed čela. Jestliže jste to vykonali dobře, není nic snazšího než několikerým přiklepnutím špendlíkovou hlavičkou na horní koneček chloupku vpraviti jej do vnitra lbi. Počínajíce si takto, můžete snadninko proměnit kočku na psíka nebo kobyly na oslici. Nesejde na ničem, leč abyste měli po ruce chloupek toho zvířátka, v něž chcete druhého tvora proměnit, a abyste si vedli tak jako Burdaburděra.

Barbucha takto proměněný si však přece zachoval své náklonnosti. Běhal za Lízou a za Kubou a za Marjánkou a za Kubulou. Byl chuděra věčně na cestách. Tu uháněl do Houbyhoubiček, tu do Vařeček a Hrců. Divže nepřišel o nožičky. Kéž by to byl raději

nečinil! Odtud jsou všichni pudlové, jejichž plemeno a rod od něho pochází, toulaví.

To je konec pohádky o vymyšleném strašidlu.

Nenene, není!

Jakpak se Kubula učil?

Ale nestálo to za mnoho, měl trojku ze psaní.

A co je s tou povídkou o Míšovi, který ztratil své chloupky? To jsou náramné nesmysly, jdětež, kdopak by tomu věřil.